

Mahmut Mücahit FINDIKLI

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Ankara

İstanbul, 19 Haziran 2013
Ref:CBS/shk/13-1331

Sayın FINDIKLI,

Sektörün ihtiyaçlarını karşılamak ve Avrupa Birliği mevzuatı ile uyum seviyesini daha iyi bir noktaya getirmek amacıyla hazırlanan “Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı ” 4 Haziran 2013 tarihinde TBMM’ye intikal etmiştir. Kamuoyunun ve ilgililerin görüş ve değerlendirmelerine sunduğunuz “Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı” tarafımızca büyük bir titizlikle incelenmiştir. TÜSİAD olarak oluşturduğumuz görüşümüz ekte dikkatinize sunarız.

Söz konusu kanun değişikliğinin; Türk Ticaret Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu’nda tüketici haklarına ilişkin getirilen düzenlemelere uyum sağlanması, yeni AB direktiflerinin düzenlenmesi ve mevcut direktiflerde yapılan değişiklikler ile uygulamada ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesi amacıyla gerçekleştirilmiş olması memnuniyet vericidir.

Stratejik olarak konumlandırılan ve yürütülen bir tüketici politikası, ekonomimizin rekabetçiliğini de olumlu yönde etkileyecektir. Malumunuz olduğu üzere, tüketicinin korunması ve rekabet politikası birbirlerine bağlı ekonomik politika araçlardır. Zira rekabet ve tüketici politikalarının temel hedefi tüketicinin refahını ve ekonomik performansını artırarak, piyasaların işleyişini geliştirmektir.

Bu doğrultuda, tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılması, tüketicinin bilgilendirilmesine ağırlık verilmesi, bürokrasinin azaltılması ve cezalarda hakkaniyete uygun bir ceza sisteminin oluşturulması önemlidir. Ancak bu hususlar düzenlenirken, Kanun’un getirdiği düzenlemeye tabi olan taraflardan herhangi birinin hak ve menfaatlerinin, diğer taraf lehine haklarına aykırı olarak ihlal edilmemesi ve söz konusu hak ve menfaatler ile taraf yükümlülükleri arasında hakkaniyete uygun bir denge sağlanması gerektiği inancı içindeyiz.

Bu prensipler dahilinde Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı’na ilişkin TÜSİAD görüşünü ekli dosyada bilgilerinize arz eder, saygılarımı sunarım.

Saygılarımla,

(Orijinali imzalıdır.)

Cansen BAŞARAN-SYMES
Yönetim Kurulu Üyesi ve
Şirket İşleri Komisyonu Başkanı

EK-1: “Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı”na ilişkin TÜSİAD Görüşü

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No: 46 Tepebaşı 34420
İstanbul – Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi, No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara – Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

13, Avenue des Gaulois, 1040
Brussels – Belgium
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 3993
E bxloffice@tusiad.org

Washington D.C.

1250 24th Street,
N.W. Suite Nr. 300,
Washington D.C. 20037 USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.us

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 288 786 300
F +49(30) 288 786 399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, Rue de Galilée 75116
Paris – France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

Beijing Lufthansa Centre,
Office C-319, Beijing 100016
P. R. China
T +86 (10) 6462 2066
F +86 (10) 6462 2067
E tusiad.china@euccc.com.cn

TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN TASARISI'NA DAİR
TÜSİAD GÖRÜŞÜ
TS/ŞİB/13-50

KANUN TASARISI	TÜSİAD ÖNERİSİ
<p>Kapsam MADDE 2- (1) Bu Kanun, 1 inci maddede belirtilen amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilen her türlü tüketici işlemi ile tüketiciye yönelik uygulamaları kapsar.</p>	<p>Kapsam MADDE 2- (1) Bu Kanun, 1 inci maddede belirtilen amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilen her türlü tüketici işlemi ile tüketiciye yönelik uygulamaları kapsar.</p> <p>(2) <u>Taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu sözleşmelerle ilgili diğer kanunlarda düzenleme olması halinde bu Kanun hükümleri uygulanmaz.</u></p>

Gerekçe: Özel kanunlar ile düzenleyici otoritelere tüketicilerin korunması ve tüketicileri korumaya yönelik düzenlemeler yapma görevi verildiği vakidir. Bu nedenle bu maddeye “Taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu sözleşmelerle ilgili diğer kanunlarda düzenleme olması halinde bu Kanun hükümleri uygulanmaz.” Şeklinde 2. bir bendin eklenmesi gerektiği önerilmektedir.

<p>Tanımlar MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında; ... h) Mal: Alışverişe konu olan; taşınır eşya, konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallar ile elektronik ortamda kullanılmak üzere hazırlanan yazılım, ses, görüntü ve benzeri her türlü gayri maddi malları, ... l) Tüketici işlemi: Kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden veya onun adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiler ile tüketiciler arasında kurulan, eser, taşıma, simsarlık, sigorta, vekâlet, bankacılık ve benzeri sözleşmeler de dâhil olmak üzere her türlü sözleşme ve hukuki işlemi,</p>	<p>Tanımlar MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında; ... h) Mal: Alışverişe konu olan; <u>yeni</u> taşınır eşya, konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallar ile elektronik ortamda kullanılmak üzere hazırlanan yazılım, ses, görüntü ve benzeri her türlü gayri maddi malları, ... l) Tüketici işlemi: Kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden veya onun adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiler ile tüketiciler arasında kurulan, ~~eser~~, taşıma, simsarlık, sigorta, vekâlet, bankacılık ve benzeri sözleşmeler de dâhil olmak üzere her türlü sözleşme ve hukuki işlemi,</p>
--	---

<p>n) Üretici: Kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere tüketiciye sunulmuş olan mal ya da bu malların hammaddelerini yahut ara mallarını üretenler ile mal üzerine markasını, unvanını veya herhangi bir ayırt edici işaretini koyarak kendisini üretici olarak gösteren gerçek veya tüzel kişiyi</p>	<p>n) Üretici: Kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere tüketiciye sunulmuş olan mal ya da bu malların hammaddelerini yahut ara mallarını üretenler ile <u>açıkça üreticisi belirtilmeksizin</u> mal üzerine markasını, unvanını veya herhangi bir ayırt edici işaretini koyarak kendisini üretici olarak gösteren gerçek veya tüzel kişiyi</p> <p><u>o) Ayıp: Ambalajında, etiketinde, tanıtma ve kullanma kılavuzunda ya da reklam ve ilanlarında yer alan veya satıcı tarafından bildirilen veya standardında veya teknik düzenlemesinde tespit edilen nitelik veya niteliği etkileyen niceliğine aykırı olan ya da tahsis veya kullanım amacı bakımından değerini veya tüketicinin ondan beklediği faydaları azaltan veya ortadan kaldıran maddi, hukuki veya ekonomik eksiklikleri ifade eder.</u></p>
--	---

Gerekçe: (h) bendi için mal tanımına “yeni” ibaresi eklenmiştir. Zira aksi halde ikinci el alınan mallar için tüketicilerin garanti taahhüdünü aşan oranda talepte bulunmasının yolu açılmış olacaktır. Mevcut uygulamada zaten garantisi devam eden mallar için üreticinin sorumluluğu mal el değiştirse dahi bulunmakta, garantisi bitmiş ise oluşan sorunlar genel hükümlere göre çözülmektedir. Ancak yeni mal ibaresi bulunmaması halinde sorunların tüketici mevzuatına göre çözümlenmesi haksız durumları doğuracaktır.

Maddenin 3. Fıkrasının (I) bendinde tüketici işlemleri arasında “eser sözleşmesi”de sayılmıştır. Sözleşmelere ilişkin hukuk, Türk Borçlar Kanunu’nda düzenlenmiş olup bazı sözleşme türleri özellik gösterdiği için ayrıbir başlık altında düzenlenmiştir. Eser sözleşmesi konusuna giren mal ve hizmetler seri üretime tabi olmayıp tüketiciye özel olarak üretilmekte/hizmet verildiği için Borçlar Kanunu kapsamından çıkarılarak Tüketici Kanunu kapsamına alınmamalıdır. Örnek vermek gerekir ise mutfak dolabı sipariş üzerine özel üretim ile yapılmış olduğunda sadece kapakta bir sorun olmasının ürünün tümünden ayıplı olarak nitelenmesi ve esasen basit bir müdahale ile giderilebilecek uygunsuzluğun tüm mutfak dolaplarının iadesine sebep olması hakkaniyet ile bağdaşmayacaktır. Nitekim özel sipariş ile hazırlanan ürün iade alındığında yeniden satılamayacaktır. Eser sözleşmelerinde belirtilen ayıp ihbarı tarafları korumakta ise de eser sözleşmesinin işbu kapsamına alınması ile ihbar mükellefiyeti ortadan kalkacaktır. Dolayısıyla eser sözleşmesini Borçlar Kanunu kapsamından çıkararak Tüketici Kanunu kapsamına almak üretici/satıcıyı zor durumda bırakacaktır.

(n) bendi için açıkça üreticisi belirtilmeksizin ibaresi eklenmiştir. Üretici tarafından üretilen mallar için, üretici firma ile mal üzerine markasını koyan firmaların birlikte pazarlama faaliyeti yürütmesi, sadece markasını koyan şirketlerin üretici olarak tanımlanmasına neden olacaktır. Bu durum sorumluluk hukuk ile bağdaşmamaktadır. Sadece ürün üzerine ayırt edici işaret ya da markasını koymak suretiyle sorumlu tutulan şirketlerin ancak üreticinin belirli olmadığı hallerde sorumluluğunun doğması yerinde olacaktır.

Son olarak, (o) bendi eklenerek tanımlar arasında *ayıp* tanımının yapılmasında netlik sağlanması için gerekli olduğu düşünülmektedir.

<p>Temel İlkeler MADDE 4- ...</p> <p>(2) Sözleşmede öngörülen koşullar, sözleşme süresi içerisinde tüketici aleyhine değiştirilemez.</p> <p>(3)Tüketiciden; kendisine sunulan mal veya hizmet kapsamında haklı olarak yapılmasını beklediği ve sözleşmeyi düzenleyen yasal yükümlülükleri arasında yer alan edimler ile sözleşmeyi düzenleyen kendi menfaati doğrultusunda yapmış olduğu masraflar için ek bir bedel talep edilemez. Bankalar, tüketici kredisi veren finansal kuruluşlar ve kart çıkaran kuruluşlar tarafından tüketiciye sunulan ürün veya hizmetlerde ise tüketiciden faiz dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türleri ile bunlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlığın uygun görüşü alınarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir.</p> <p>(4) Bu Kanunda düzenlenen sözleşmelere istinaden tüketiciden talep edilecek her türlü ücret ve masrafa ilişkin bilgilerin, sözleşmenin eki olarak kâğıt üzerinde yazılı şekilde tüketiciye verilmesi zorunludur. Uzaktan iletişim aracıyla kurulan sözleşmelerde ise, bu bilgiler kullanılan uzaktan iletişim aracına uygun şekilde verilir. Bu bilgilerin tüketiciye verildiğinin ispatı sözleşmeyi düzenleyene aittir.</p> <p>...</p> <p>(6)Tüketici işlemlerinde, tüketicinin edimlerine karşılık olarak alınan şahsi teminatlar, her ne isim altında olursa olsun adi kefalet sayılır. Tüketicinin alacaklarına ilişkin karşı tarafça verilen şahsi teminatlar diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmadıkça müteselsil kefalet sayılır.</p>	<p>Temel İlkeler MADDE 4- ...</p> <p>(2) Sözleşmede öngörülen koşullar, sözleşme süresi içerisinde tüketicinin <u>onayı olmaksızın</u> tüketici aleyhine değiştirilemez. <u>Ancak satıcı ya da sağlayıcının idari ya da yasal düzenlemeler nedeniyle sözleşme koşullarında yapmak durumunda olduğu değişiklikler için tüketicinin onayı aranmaz.</u></p> <p>(3) Tüketiciden; kendisine sunulan mal veya hizmet kapsamında haklı olarak yapılmasını beklediği ve sözleşmeyi düzenleyen yasal yükümlülükleri arasında yer alan edimler ile sözleşmeyi düzenleyen kendi menfaati doğrultusunda yapmış olduğu masraflar için ek bir bedel talep edilemez. Bankalar, tüketici kredisi veren finansal kuruluşlar ve kart çıkaran kuruluşlar tarafından tüketiciye sunulan ürün veya hizmetlerde ise tüketiciden faiz dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türleri ile bunlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlığın uygun görüşü alınarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir. <u>Satışı ya da sunulması düzenleyici kurumların düzenleme ve denetimine tabi olan mal ve hizmetlere ilişkin olarak tüketiciden faiz dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türleri ile bunlara ilişkin usul ve esaslar ilgili düzenleyici kurumlar tarafından belirlenir.</u></p> <p>(4) Bu Kanunda düzenlenen sözleşmelere istinaden tüketiciden talep edilecek <u>yasal düzenlemelerde belirtilmemiş</u> her türlü ücret ve masrafa ilişkin bilgilerin, sözleşmenin eki olarak kâğıt üzerinde yazılı şekilde tüketiciye verilmesi zorunludur. Uzaktan iletişim aracıyla kurulan sözleşmelerde ise, bu bilgiler kullanılan uzaktan iletişim aracına uygun şekilde verilir. Bu bilgilerin tüketiciye verildiğinin ispatı sözleşmeyi düzenleyene aittir.</p> <p>...</p> <p>~~(6)Tüketici işlemlerinde, tüketicinin edimlerine karşılık olarak alınan şahsi teminatlar, her ne isim altında olursa olsun adi kefalet sayılır. Tüketicinin alacaklarına ilişkin karşı tarafça verilen şahsi teminatlar diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmadıkça müteselsil kefalet sayılır.~~</p>
--	---

...	...
-----	-----

Gerekçe: 4/(2)'de sözleşmede öngörülen koşulların sözleşme süresi içerisinde değiştirilememesi öncelikle tarifeleri ve sözleşme şartları idari ya da yasal düzenlemelerle belirlenen sektörlerde fiyatın ya da şartların değiştirilememesi anlamına gelecektir. Bu anlamda maddenin satıcının/sağlayıcının kanuni ya da idari düzenlemeler nedeniyle yapmak durumunda olduğu değişikliklerin bu madde kapsamı dışında tutulması gerekir. Diğer yandan elektrik piyasasında düzenlemeye tabi herhangi bir tarife kapsamında olmasa dahi abonelik sözleşmeleri gibi dönemli edimli sözleşmelerde, sözleşme süresi içerisinde fiyat artışı yapılması/sözleşmedeki fiyatın arttırılmasının mümkün olması gerekmektedir. Aksi takdirde niteliği gereği 1 yıl ya da daha fazla süreli akdedilen sözleşmeler gereği mal ya da hizmet satmak mümkün olmayacaktır. Satıcılar/sağlayıcılar ya uzun süre sabit fiyat üzerinden mal/hizmet sunarak zarar edecek ya da fiyat artışı yapılamayacağı için yüksek fiyatlar üzerinden işlem yapacaklardır. Bu nedenle gerek idari/yasal düzenlemeye tabi mal ve hizmet satışına hem de piyasa koşullarına yönelik açıklanan sebeplerle maddenin revize edilmesi gerektiği kanaatindeyiz. İkinci bir alternatif ise “sözleşme koşulları” ifadesi yerine “sözleşme maddesi” ifadesinin kullanılmasıdır. Bu durumda sözleşmede fiyat artış kriteri belirlenerek maddede değişiklik yapılmadan belirli dönemlerde artış yapılması mümkün olacaktır.

4/(3) Maddede bankalar için düzenlendiği gibi diğer düzenlemeye/denetlemeye tabi sektörler içinde düzenlenmelidir. Örneğin, enerji mevzuatı uyarınca Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından izin verilmesi kaydıyla elektrik piyasasında faaliyet gösteren tüzel kişilerin de operasyonel maliyetlerini karşılamaları amacıyla ya da tüketicinin onayıyla sundukları ürün ya da hizmetlere karşılık ücret, komisyon ve masraf alabilmeleri mümkün olmalıdır.

4/(4)'de Elektrik piyasasında kullanılan dağıtım bağlantı anlaşması (Tüketici) ve perakende satış sözleşmesinde (AG-YG) sözleşmenin akdinden önce masraf, teminat alınmaktadır. Perakende satış sözleşmesi düzenlenmesinden önce müşterinin borcu ödememe ihtimaline karşılık güvence bedeli alınmaktadır. Bu bedel, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından Güvence Bedelleri ile Uygulamaya İlişkin Usul ve Esaslar ile belirlenmektedir. Ayrıca dağıtım bağlantı anlaşmasının imzasından önce ise bağlantı bedeli, tesisat muayene bedeli alınmaktadır. Yine borcun süresinde ödenmemesi halinde ise Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammını aşmamak kaydıyla gecikme zammı alınmaktadır. Bu bedeller, EPDK ve diğer ilgili Kurum ve Kuruluşların usulüne uygun olarak yayımladığı ikincil mevzuat ile belirlenmekte veya güncellenmektedir. Bu bedellerin artış oranları belirlenemediğinden bu bedellere sözleşmede bütün detayları ile yer verilememektedir. Bu sebeple, maddeye “yasal düzenlemelerde belirtilmemiş” ifadesinin eklenmesi gerekmektedir. Ayrıca, maddede her türlü ücret ve masrafa ilişkin bilginin sözleşme eki kağıtta belirtilmesi gerektiği düzenlenmiş ancak her zaman bir ek kağıt olması mümkün olmayabilir. Örneğin yapılacak bir ek protokolle fiyat değişecekse protokolün içine fiyat yazılır, bu durumda ayrıca bir ek kağıda ihtiyaç olmaması, lüzumsuz maliyet yaratılmaması açısından gereklidir.

4/(6): Maddenin ilk cümlesinde tüketicinin edimlerine karşılık olarak alınan şahsi teminatların her ne isim altında olursa olsun adi kefalet sayılacağı düzenlenmiştir. Borçlar Kanunu'na göre kefilin “müteselsilen” kefil olduğunu el yazısı ile teminat metnine yazması halinde müteselsil kefalet oluşur. Tasarının 2. Maddesinde de belirtildiği gibi kanun her türlü tüketici işlemi ve tüketiciye yönelik uygulamaları kapsamaktadır. Ancak maddede tüketiciye kefil olan şahıs bir tüketici gibi korunmaktadır. Tüketicinin korunmasını amaçlayan kanunda tüketiciye kefil olan kişinin de korunması taraflar arasındaki dengeyi aşırı derecede bozmaktadır. Tüketici lehine yorum ve tüketicinin korunmaya değer taraf olması nedeniyle dengesi satıcı/sağlayıcı aleyhine bozuk olan sözleşme dengesi iyice bozulmaktadır. Bu nedenle ilgili maddenin ilk cümlesinin çıkarılması gerektiği kanaatindeyiz. Diğer yandan maddenin ikinci cümlesi tüketici alacakları için verilen şahsi teminatların kanunda aksine hüküm bulunmadıkça müteselsil kefalet sayılacağı düzenlenmiştir. Kanun koyucu

ilk cümlede satıcı/sağlayıcı aleyhine bozduğu dengeyi ikinci cümlede kefil aleyhine bozmuştur. Kefil Türk Borçlar Kanunu uyarınca korunmaya değer kişiler arasındadır ve kefalet hükümleri kefil lehinedir. Yukarıda bahsedildiği gibi kefil “müteselsil” olarak sorumlu olduğunu açıkça ve yazılı olarak kabul etmedikçe müteselsil kefil olmaz. Tasarı önceki tarihli ve genel bir kanundaki zayıf korumaya yönelik bir düzenlemeyi özel kanunla zayıf taraf aleyhine değiştirmeye çalışmaktadır. Borçlar Kanunu’nda hüküm bulunduğu ve genel bir kanun olduğundan diğer kanunlarda hüküm bulunmaması şartına bağlamak da anlamlı görünmemektedir. Bu nedenle her iki cümlenin de kanunda yer almaması gerektiği kanaatindeyiz.

Tüketici sözleşmelerindeki haksız şartlar
MADDE 5- (1) Haksız şart; tüketiciyle müzakere edilmeden sözleşmeye dâhil edilen ve tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinde dürüstlük kuralına aykırı düşecek biçimde tüketici aleyhine dengesizliğe neden olan sözleşme şartlarıdır.

...

(4) Sözleşme şartlarının yazılı olması halinde, tüketicinin anlayabileceği açık ve anlaşılır bir dilin kullanılmış olması gerekir. Sözleşmede yer alan bir hükmün açık ve anlaşılır olmaması veya birden çok anlama gelmesi halinde; bu hüküm, tüketicinin lehine yorumlanır.

(5) Faaliyetlerini, kanun veya yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütmekte olan kişi ve kuruluşların hazırladıkları sözleşmelere de, niteliklerine bakılmaksızın bu madde hükümleri uygulanır.

...

(7) Sözleşme şartlarının haksızlığının takdirinde, bu şartlar açık ve anlaşılır bir dille yazılmış olmak koşuluyla, hem sözleşmeden doğan asli edim yükümlülükleri arasındaki hem de mal veya hizmetin piyasa değeri ile sözleşmede belirlenen fiyat arasındaki dengeye ilişkin bir değerlendirme yapılamaz.

(8) Bakanlık, genel olarak kullanılmak üzere hazırlanmış sözleşmelerde yer

Tüketici sözleşmelerindeki haksız şartlar
MADDE 5- (1) Haksız şart; tüketiciyle müzakere edilmeden sözleşmeye dâhil edilen ve tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinde dürüstlük kuralına aykırı düşecek biçimde tüketici aleyhine dengesizliğe neden olan sözleşme şartlarıdır. Haksız şart incelemesi kapsamında, kanunen yetkili kılınmış düzenleyici kuruluşlar tarafından matbu şekilde hazırlanan veya yetkili makamlar tarafından yayımlanan mevzuat uyarınca hazırlanan ve söz konusu yetkili makamların onay veya bilgisine sunulan sözleşmelere haksız şart hükümleri uygulanmaz.

...

~~(4) Sözleşme şartlarının yazılı olması halinde, tüketicinin anlayabileceği açık ve anlaşılır bir dilin kullanılmış olması gerekir. Sözleşmede yer alan bir hükmün açık ve anlaşılır olmaması veya birden çok anlama gelmesi halinde; bu hüküm, tüketicinin lehine yorumlanır~~

~~(5) Faaliyetlerini, kanun veya yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütmekte olan kişi ve kuruluşların hazırladıkları sözleşmelere de, niteliklerine bakılmaksızın bu madde hükümleri uygulanır. Özel kanunlar ile düzenlenen piyasalarda denetim ve düzenleme yetkisine sahip ilgili bağımsız idari kurum ve kuruluşların onay ve/veya denetimine tabi olan sözleşmelere bu Kanun uygulanmaz.~~

...

~~(7) Sözleşme şartlarının haksızlığının takdirinde, bu şartlar açık ve anlaşılır bir dille yazılmış olmak koşuluyla, hem sözleşmeden doğan asli edim yükümlülükleri arasındaki hem de mal veya hizmetin piyasa değeri ile sözleşmede belirlenen fiyat arasındaki dengeye ilişkin bir değerlendirme yapılamaz.~~

~~(8) Bakanlık, genel olarak kullanılmak üzere hazırlanmış sözleşmelerde yer~~

alan haksız şartların, sözleşme metinlerinden çıkarılması veya kullanılmasının önlenmesi için gerekli tedbirleri alır. (9) Haksız şartların tespit edilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar ile sınırlayıcı olmamak üzere haksız şart olduğu kabul edilen sözleşme şartları yönetmelikle belirlenir.	~~alan haksız şartların, sözleşme metinlerinden çıkarılması veya kullanılmasının önlenmesi için gerekli tedbirleri alır. (9) Haksız şartların tespit edilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar ile sınırlayıcı olmamak üzere haksız şart olduğu kabul edilen sözleşme şartları yönetmelikle belirlenir.~~
---	---

Gereke: 5/(1) Haksız şart incelemesi kapsamında, kanunen yetkili kılınmış düzenleyici kuruluşlar tarafından matbu şekilde hazırlanan veya yetkili makamlar tarafından yayımlanan mevzuat uyarınca hazırlanan ve söz konusu yetkili makamların onay veya bilgisine sunulan sözleşmelere haksız şart hükümlerinin uygulanmayacağına ilişkin hüküm eklenmesi önerilmektedir.

5/(4) Sözleşmede yer alan bir hükmün açık ve anlaşılır olması 4'ncü maddenin 1nci fıkrası ile getirilen bir yükümlülük olduğundan bu maddeyle çeliştiği değerlendirilmektedir. Bu nedenle madde metninden çıkarılması uygun olacaktır.

Maddenin 5. Fıkrasına ilişkin olarak, her ne kadar abonelik sözleşmeleri söz konusu Kanun Taslağı'nın 52'inci maddesinde ayrıca düzenlenmekte ise de haksız şartlara ilişkin Madde 5'in 5. Fıkrası uyarınca söz konusu sözleşme bir düzenleyici otorite tarafından onaylanmış olsa bile niteliğine bakılmaksızın bu madde hükmüne tabi olacaktır. Dolayısıyla düzenleyici otoritenin vermiş olduğu onayın bir hükmü kalmayacaktır. Bu açıklamalar ışığında, sektöre ve sunulan hizmetin gereklerine hakim olan idari otoriteler tarafından onaylanan sözleşmelerin istisna tutulmasını sağlayacak şekilde maddenin 5. Fıkra da yukarıdaki şekilde tadil edilmesi önerilmektedir.

5/(7) Madde metninde haksız şart değerlendirmesi yapılırken mal ya da hizmetin piyasa değeri ile sözleşmede belirlenen fiyat arasındaki dengeye ilişkin değerlendirme yapılamayacağı yani bu denge ya da dengesizliğin dikkate alınmayacağı düzenlenmiştir. Maddenin 6. Fıkrasının gerekçesinde haksız şartlar değerlendirilirken " bir şartın tek başına ele alındığında haksız olarak nitelendirilebilecek olmasına rağmen, sözleşmenin tümü nitelendirildiğinde bu niteliğini yitirebildiği, **tüketicie başka noktalarda önemli tavizler verilmiş olması suretiyle sözleşmesel denge nin yeniden kurulmuş olması ihtimali vardır.**" şeklinde bir açıklama yapılmıştır. Bu doğrultuda, sözleşme fiyatının piyasa fiyatından düşük olmasının da tüketiciye verilmiş bir taviz/menfaat olarak değerlendirilmesi gerekmekte, tüketicinin sağlayacağı faydanın bütün olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Madde bu haliyle bu durumu engellemektedir.

Maddenin 8. Fıkrasında Madde 41'de yer alan haksız şartlara ilişkin başvuru bakımından tüketici mahkemelerinin yetkili olmadığına özellikle düzenlendiği de göz önüne alınacak olduğunda Bakanlığın haksız şartların, sözleşme metinlerinden çıkarılması veya kullanılmasının önlenmesi bakımından tek yetkili idari makam haline getirildiği dikkat çekicidir. Bu konu hukuki olduğu için ilgili mahkemeler kanalı ile çözülmeli, Bakanlık gerekirse kanuni düzenlemeler getirmelidir.

Yine Maddenin 9.Fıkrası hukuki olduğu için ilgili mahkemeler kanalı ile çözülmeli, Bakanlık gerekirse kanuni düzenlemeler getirmelidir.

<p>Satıştan kaçınma MADDE 6- ...</p> <p>(3) Ticari veya mesleki amaçlarla hareket edenler; aksine bir teamül, ticari örf veya adet ya da haklı bir sebep yoksa; bir mal veya hizmetin satışını o mal veya hizmetin, kendisi tarafından belirlenen miktar, sayı, ebat gibi koşullara ya da başka bir mal veya hizmetin satın alınması şartına bağlayamaz.</p> <p>(4) Bakanlık ve belediyeler, bu madde hükümlerinin uygulanması ve izlenmesine ilişkin işleri yürütmekle görevlidir.</p>	<p>Satıştan kaçınma MADDE 6- ...</p> <p>~~(3) Ticari veya mesleki amaçlarla hareket edenler; aksine bir teamül, ticari örf veya adet ya da haklı bir sebep yoksa; bir mal veya hizmetin satışını o mal veya hizmetin, kendisi tarafından belirlenen miktar, sayı, ebat gibi koşullara ya da başka bir mal veya hizmetin satın alınması şartına bağlayamaz.~~</p> <p>(4) Bakanlık ~~ve belediyeler~~, bu madde hükümlerinin uygulanması ve izlenmesine ilişkin işleri yürütmekle görevlidir.</p> <p><u>(5) Tüketicinin kampanyalara ilişkin toplu alımları halinde bu madde hükümleri uygulanmaz.</u></p>
---	--

Gerekçe: Maddenin 3. Fıkra hükmü tüketicilerin avantajlı koşullarda mal ve hizmete erişimini engelleyici bir kural getirmektedir. Söz konusu fıkra, sektörde yaygın olarak uygulanan kampanyalarda daha geniş bir kesimde tüketicinin özel fiyatlı üründen yararlanması için adet kısıtlaması uygulamasına veya bir ürünün yanında indirimli fiyattan sunulan ikinci ürün kampanyalarına engel olacaktır. Ayrıca “Ticari Reklam ve İlanlara İlişkin İlkeler ve Uygulama Esaslarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik” ile, indirimli satışlarda stok adedinin belirtilmesi bir zorunluluk olup, kanun maddesi dile getirilen yönetmelik maddesini ayrı tutmamıştır.

Maddenin 4. Fıkrasında, belediyelere bu konuda yetki verilmesi yetki karmaşasına neden olacak olup bununla ilgili olarak Bakanlık uygulamada gerekli denetimleri yapmaktadır.

Maddenin 5. Fıkrasında, kampanya dönemlerinde bazı kötü niyetli kişiler toplu alımlar yaparak (örneğin marketlerdeki indirimli ürünleri toplu olarak bakkal vs. 3. Kişilere satmak yada yeniden satışa sunmak) kampanyadan bu maddeye dayanarak haksız olarak yararlanmaya çalışmaktadır. Bu nedenle maddeye 5. Fıkra eklenerek uygulamada hali hazırda var olan bu durumun engellenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca Satış zorunluluğunun stok miktarları ve ilan edilen adet ile sınırlı olması gerekmektedir. zira müşterilere sonsuz miktarda ürün tedariki sağlanması mümkün değildir.

<p>Sipariş Edilmeyen Mal veya Hizmetler MADDE 7-</p>	<p>Sipariş İsmarlanmamış ~~Edilmeyen~~ Mal veya Hizmetler MADDE 7-</p>
--	---

<p>(1) Sipariş edilmeyen malların gönderilmesi ya da hizmetlerin sunulması durumunda, tüketiciye karşı herhangi bir hak ileri sürülemez. Bu hallerde, tüketicinin sessiz kalması ya da mal veya hizmeti kullanmış olması, sözleşmenin kurulmasına yönelik kabul beyanı olarak yorumlanamaz. Tüketicinin malı geri göndermek veya muhafaza etmek gibi yükümlülüğü yoktur.</p> <p>...</p>	<p>(1) <u>İsmlanmamış Sipariş edilmeyen</u> malların gönderilmesi veya hizmetlerin sunulması durumunda, tüketiciye karşı herhangi bir hak ileri sürülemez. Bu hallerde, <u>tüketicinin makul süre içerisinde itirazını müteşebbise bildirmesi gerekir. Tüketicinin malı geri göndermek veya muhafaza etmek gibi bir yükümlülüğü yoktur. Satıcının talebi halinde tüketici gönderim masrafları satıcı tarafından karşılanmak kaydıyla ismlanmamış olan malı geri gönderir. Bu hallerde tüketicinin sessiz kalması, sözleşmenin kurulmasına yönelik kabul beyanı olarak yorumlanamaz.</u></p> <p>...</p>
---	--

Gereke: Satıcının hatalı gönderdiği malı masraflar kendisine ait olmak kaydı ile geri isteme hakkı bulunabilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu doğrultuda özellikle, yanlışlıkla teslimatların kapsam dışında bırakılması gerekmektedir. Zaman zaman nakliye şirketleri veya kargo şirketlerinin paketleri karıştırmaları sonucu teslimatlar yanlış kişilere yapılmaktadır (Örneğin, A müşterisinin siparişi B müşterisine, B müşterisinin siparişi de A müşterisine teslim edilebilmektedir ve bu durumun ispatı sonrasında müşterinin değış tokuşa izin vermesi istenmektedir.) Karşı taraf adına bir mağduriyetin doğmaması için madde metninde istisnaların belirtilmesi önerilmektedir.

<p>Ayıplı Mal MADDE 8- ...</p> <p>(2) Ambalajında, etiketinde, tanıtma ve kullanma kılavuzunda ya da reklam ve ilânlarında yer alan özelliklerinden bir veya birden fazlasını taşımayan; satıcı tarafından bildirilen veya teknik düzenlemesinde tespit edilen niteliğe aykırı olan; muadili olan malların kullanım amacını karşılamayan, tüketicinin makul olarak beklediği faydaları azaltan veya ortadan kaldıran maddi, hukuki veya ekonomik eksiklikler içeren mallar da ayıplı olarak kabul edilir.</p> <p>...</p>	<p>Ayıplı Mal MADDE 8-...</p> <p>(2) Ambalajında, etiketinde, tanıtma ve kullanma kılavuzunda ya da reklam ve ilânlarında yer alan özelliklerinden bir veya birden fazlasını taşımayan; satıcı tarafından bildirilen veya teknik düzenlemesinde tespit edilen niteliğe aykırı olan; <u>muadili olan malların kullanım amacını karşılamayan, tüketicinin makul olarak beklediği Tüketiciiye ürün hakkında taahhüt edilen faydaları azaltan veya ortadan kaldıran maddi, hukuki veya ekonomik eksiklikler içeren mallar da ayıplı olarak kabul edilir.</u></p> <p>...</p> <p><u>(4)Arızalı ürünler ayıplı mal kapsamında değildir.</u></p>
--	--

Gereke: Bir malın muadilinde yer alan ancak kendisinde yer almayan bir özellik nedeniyle muadilinin kullanım amacını taşımadığı sonucuna varıldığı durumda ayıplı sayılmaması gerektiği düşünülmektedir. “Muadil ürün” muğlak ve çok farklı yorumlara yol açabilecek niteliktedir. Kaldı ki uygulamada bu madde olmadığında dahi tüketicinin özellikle yüksek bedel ödenen kalite standardını ucuz ürünlerden de beklediği ve bu hakkaniyetsiz beklentinin sorunlara yol açtığı da gözlemlenmektedir. Bu nedenlerle maddeden “muadili olan malların kullanım amacını karşılamayan” ibaresinin çıkartılması gerekmektedir.

“Tüketicinin makul olarak beklediği faydalar” ifadesi sübjektif bir kavramdır. Kanunda yer alması imalatçı, satıcı, sağlayıcı, imalatçı, ithalatçı ve tüketici arasındaki anlaşmazlıkları artıracaktır. Dolayısıyla, ilgili bölümün çıkartılarak “Tüketicie ürün hakkında taahhüt edilen” ibaresinin eklenmesi önerilmektedir.

4.Fıkra olarak “arızalı ürünler ayıplı mal kapsamında değildir” ibaresi eklenmesi önerilmektedir. Zira, 4077 sayılı Kanun’da açıkça arızalı ürünün ayıplı olmadığını belirtilmemiş olması nedeniyle tüketicilerle, üretici ve satıcıların yaşadığı görüş ve yorum farklılığı, yeni düzenleme önerisinde de devam etmektedir. Genel olarak Tüketici Hakem Heyetleri “Tüketicinin makul olarak beklediği faydaları azaltan veya ortadan kaldıran maddi, hukuki veya ekonomik eksiklikler içeren mallar ayıplıdır.” fıkrasını gerekçe göstererek, ilk 30 günde arızalı ürünler için “ayıplı mal” olarak karar vermektedir. Bu doğrultuda, Maddenin 4. Fıkrasına öneri getirilmiştir.

<p>Ayıplı maldan sorumluluk MADDE 9- ...</p>	<p>Ayıplı maldan sorumluluk MADDE 9- ...</p> <p><u>(3) Tüketici, ayıplı malın neden olduğu ölüme ve/veya yaralanmaya yol açan ve/veya kullanımdaki diğer mallarda zarara neden olan hallerde bu ürünün üreticisi doğan zarardan kusuru oranında sorumlu tutulur. Açıkça üreticisi olduğunu belirtmeksizin mal üzerine markasını, unvanını veya herhangi bir ayırt edici işaretini koyan gerçek veya tüzel kişiler ise kusurları oranında sorumlu tutulur. Mala gelen zararlarda, ancak hatalı ürün dışındaki bir malın zarar görmesi, zararın en az [...] TL olması ve bu malın zarar görenin kişisel kullanımına veya tüketimine mahsus bir mal olması halinde bu Kanun uyarınca, kusur oranında oluşan zarar giderilir. Tüketici, imalatçı-üreticiden tazminat isteyebilir.</u></p> <p><u>(4) İmalatçının/Üreticinin sorumlu tutulabilmesi için zarar görenin üründeki hatayı, uğradığı zararı ve hata ile zarar arasındaki nedensellik bağıını ispat etmesi ve hatayı bu kanunda belirtilen süreler dahilinde ihbar etmesi zorunludur.</u></p>
--	---

Gerekçe: Maddenin 3. Fıkrası olarak, Türk Borçlar Kanunu ve genel hukuk prensipleri gereği “kusur sorumluluğu” esastır. Kusursuz sorumluk hususu burada uygulanmamalıdır. Ürün tüketicinin tasarruf alanına girdikten sonra bu alanda yapılacak müdahaleler (örneğin, evdeki elektrik sisteminin elverişli olmaması, ürünün hatalı kullanımı gibi) üründen kaynaklı zararlara sebebiyet vermektedir. Peşin olarak kusursuz sorumluluğu kabul etmek hakkaniyete aykırı olacaktır. Bununla beraber tanımlara ilişkin görüşlerimizde ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, sadece ürün üzerine ayırt edici işaret ya da markasını koymak suretiyle sorumlu tutulan şirketlerin ancak üreticinin belirli olmadığı hallerde sorumluluğunun doğması yerinde olacaktır. Diğer taraftan Kanun uyarınca doğacak

tazminat borcunda zarar için bir sınır konulması AB mevzuatıyla uyum çerçevesinde de uygun olacaktır. AB mevzuatında bu sınır 500 Euro olarak belirlenmiştir.

Maddenin 4. Fıkrası olarak, Ayıplı maldan sorumluluk maddesine mevcut düzenlemede yer alan, ayıplı malın neden olduğu ölüm/yaralama veya diğer mallara zarar vermesi hallerinde tazminat sorumluluğunun üretici/imalatçıda olduğu hususu metne eklenmiştir. Böyle bir durumda satıcıya sorumluluk yüklemek sorumluluk hukuku ile bağdaşmayacaktır.

İspat Yüğü MADDE 10- (1) Teslim tarihinden itibaren altı ay içinde ortaya çıkan ayıpların, teslim tarihinde var olduğu kabul edilir. Bu durumda malın ayıplı olmadığına ispatı satıcıya aittir. Bu karine, malın veya ayıbın niteliği ile bağdaşmıyor ise uygulanmaz. ...	İspat Yüğü MADDE 10- (1) Teslim anından itibaren ~~altı ay~~ <u>30 gün</u> içinde ortaya çıkan ayıpların, teslim anında var olduğu kabul edilir. Bu durumda malın ayıplı ~~olmadığına~~ <u>olduğunun</u> ispatı ~~satıcıya~~ <u>tüketici</u> aittir. Bu karine, malın veya ayıbın niteliği ile bağdaşmıyor ise uygulanmaz. ...
---	---

Gereke: Zaten garanti süresi içerisinde ayıplı maldan üretici/satıcının sorumludur. 6 ay içerisinde üründe herhangi bir kullanıcı hatası nedeniyle oluşan ayıplar dahi bu madde kapsamında satıcı sorumluluğunda olacaktır. Bu şekilde bir karine sorumluluk hukuku ile bağdaşmayacaktır. Türk Borçlar Kanunu ve genel hukuk prensipleri gereği “kusur sorumluluğu” esastır. Kusursuz sorumluluk hususu burada uygulanmamalıdır. Ürün tüketicinin tasarruf alanına girdikten sonra bu alanda yapılacak müdahaleler (örneğin, evdeki elektrik sisteminin elverişli olmaması, ürünün hatalı kullanımı gibi) üründen kaynaklı zararlara sebebiyet vermektedir. Peşin olarak kusursuz sorumluluğu kabul etmek hakkaniyete aykırı olacaktır. Yukarıda da belirtildiği üzere kusur varlığı araştırılmalı ve kullanıcı kusuru varsa üreticiye sorumluluk yüklenmemelidir. Diğer bir ifade ile sorumluluktan kurtulmanın kapsamına, tüketici zararın doğmasında etkili olmuş ise ürünün sebep olduğu zararlardan üreticinin sorumlu tutulmamalıdır. Ayrıca her ürün için 6 ay öngörülmekte olup her üründe 6 aylık süre öngörülmesi de doğru değildir. Teslim tarihinden itibaren 6 ay çok uzun bir süredir. Bu süreç içerisinde mevcut var olan veya olabilecek arızanın tespit edilmesi veya hangi zaman diliminde nasıl gerçekleştiği tespit ve ispat edilemeyecektir. Tüketicinin ürünü taşıma, yükleme ve muhafazası döneminde hasar vermesi durumunda satıcı ve üreticinin sorumlu olması hukukun genel ilkelerine aykırıdır.

Tüketicinin seçimlik hakları MADDE 11-(1) Malın ayıplı olduğunun anlaşılması durumunda tüketici; a) Satılanı geri vermeye hazır olduğunu bildirerek sözleşmeden dönme, b) Satılanı alıkoyp ayıp oranında satış bedelinden indirim isteme, c) Aşırı bir masraf gerektirmediği takdirde, bütün masrafları satıcıya ait olmak üzere satılanın ücretsiz onarılmasını isteme, ç) İmkân varsa, satılanın ayıpsız bir misli ile değiştirilmesini isteme seçimlik haklarından birini kullanabilir. Satıcı, tüketicinin tercih ettiği bu	Tüketicinin seçimlik hakları MADDE 11-(1) Malın ayıplı olduğunun anlaşılması durumunda tüketici <u>aşğıdaki seçimlik haklarını kullanabilir;</u> a) Satılanı geri vermeye hazır olduğunu bildirerek sözleşmeden dönme, b) <u>Ayıplı malın niteliği ve ayıp değerinin tespit edilebilmesi halinde</u> satılanı alıkoyp ayıp oranında satış bedelinden indirim isteme, c) Aşırı bir masraf gerektirmediği takdirde, bütün masrafları satıcıya ait olmak üzere satılanın ücretsiz onarılmasını isteme,
---	---

<p>talebi yerine getirmekle yükümlüdür.</p> <p>(2) Ücretsiz onarım veya malın ayıpsız misli ile değiştirilmesi hakları üretici veya ithalatçıya karşı da kullanılabilir. Bu fıkradaki hakların yerine getirilmesi konusunda satıcı, üretici ve ithalatçı müteselsilen sorumludur. Üretici veya ithalatçı, malın kendisi tarafından piyasaya sürülmesinden sonra ayıbın doğduğunu ispat ettiği takdirde sorumlu tutulmaz.</p> <p>...</p> <p>(5) Tüketicinin sözleşmeden dönme veya ayıp oranında bedelden indirim hakkını seçtiği durumlarda, ödemiş olduğu bedelin tümü veya bedelden yapılan indirim tutarı derhal tüketiciye iade edilir.</p> <p>(6) Seçimlik hakların kullanılması nedeniyle ortaya çıkan tüm masraflar, tüketicinin seçtiği hakkı yerine getiren tarafça karşılanır. Tüketici bu seçimlik haklarından biri ile birlikte 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri uyarınca tazminat da talep edebilir.</p>	<p>ç) İmkân varsa, satılanın ayıpsız bir misli ile değiştirilmesini isteme seçimlik haklarından birini kullanabilir. Satıcı, <u>üretici ve ithalatçı</u> tüketicinin sırasıyla tercih ettiği bu talebi yerine getirmekle yükümlüdür.</p> <p>(2) Ücretsiz onarım veya malın ayıpsız misli ile değiştirilmesi hakları üretici veya ithalatçıya karşı da kullanılabilir. Bu fıkradaki hakların yerine getirilmesi konusunda satıcı, üretici ve ithalatçı müteselsilen sorumlu. <u>olmakla birlikte, satılması ya da sunulması düzenlemeye tabi olan mal ya da hizmetlere ilişkin olarak bu madde kapsamındaki sorumluluğun kapsam ve sınırları ilgili sektörel düzenleyici/denetleyici kurumun düzenleyici işlemlerine göre belirlenir. —dur. Üretici veya ithalatçı, malın kendisi tarafından piyasaya sürülmesinden sonra ayıbın doğduğunu ispat ettiği takdirde sorumlu tutulmaz.</u></p> <p>...</p> <p>(5) Tüketicinin sözleşmeden dönme veya ayıp oranında bedelden indirim hakkını seçtiği durumlarda, ödemiş olduğu bedelin tümü veya bedelden yapılan indirim tutarı <u>ödeme sırasında tüketici tarafından seçilen yöntem ile makul süre içinde derhal</u> tüketiciye iade edilir.</p> <p>(6) Seçimlik hakların kullanılması nedeniyle ortaya çıkan tüm masraflar, tüketicinin seçtiği hakkı yerine getiren tarafça karşılanır. Tüketici bu seçimlik haklarından biri ile birlikte 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri uyarınca tazminat da talep edebilir. <u>Tüketicinin faiz ödenmesine (Faiz talep edilmesi durumunda) uygun bir oranda kullanım bedelinin üreticiye iadesine karar verilebilir.</u></p>
---	---

Gerekçe: Maddenin 1-b bendinde ayıplı maldaki ayıbın niteliğinin ve ayıp değerinin ölçülebilir ve ispatlanabilir olması gerekmektedir. Bu nedenle işbu maddeye açıklık kazandırmak için ilaveler yapılmıştır. Avrupa Birliğindeki mevzuat tüketicinin seçimlik haklarını sırasıyla kullanması bir önceki seçimlik hakkının yerine getirilememesi halinde bir sonraki hakkının kullanılabilmesi yönündedir. Bu nedenle tasarıda bu yönde değişiklik yapılmıştır.

Ürünün piyasaya sürülmesinden sonra ayıbın doğduğunun ispatlanması, ürünün üretimden kaynaklı bir ayıbının bulunması anlamına gelmeyeceğinden, bu şekilde üreticilerin ürettikleri ürünlere ilişkin piyasaya sürüldükten sonra ayıpların ortaya çıkması halinde tüm sorumluluğun satıcıya yüklenmesi hukukun genel ilkeleri ve yine sorumluluk ilkesine aykırıdır. Bu nedenle maddenin 2. Fıkrasının son cümlesinin maddeden çıkartılması gerekmektedir.

Elektrik enerjisi satışı açısından, kavram olarak enerjinin tedariki ve sistemde taşınması, fikri ve hukuki olarak iki edime ayrılmıştır. Buna bağlı

olarak elektriğin üretimi, satışı ve taşınması/nakli birbirinden ayrılmıştır. Bu ayrıma paralel olarak tüketicinin elektriğinin kesilmesi ve elektriğin teknik bakımdan kalite şartlarına uymaması halinde bundan doğacak sorumluluk üreticinin olmamalıdır. Zira elektrik santrallerinde üretildikten sonra iletim ya da dağıtım hatlarına verilen elektriğin hangi santralde, bir başka deyişle hangi üretici tarafından üretildiğinin tespiti elektrik enerjisinin doğası gereği mümkün değildir. Ayıba karşı tekeffül, hasar ve yararın intikaline ilişkin hükümlerin üreticiler açısından uygulanma imkanı bulması mümkün görülmemektedir. Yine Elektrik Dağıtım Ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği'nde elektriğin gerekli kalite koşullarında sunulmaması halinde münhasıran dağıtım şirketlerinin sorumlu olduğu açıkça düzenlenmektedir. Bu nedenle, elektrik enerjisinin kalitesi açısından, elektrik dağıtım/iletim şebekesinin işleyişine müdahale hakkı olmayan, elektriğin nakli kendi kontrolünde olmayan elektrik enerjisi tedarikçilerinin de ayıptan sorumlu olmamaları gerekmektedir. Bu nedenlerle enerji satışlarında ayıp mal durumunda üreticinin/satıcının sorumluluğunun olmaması yönünde düzenleme yapılması gerekmektedir.

5. bentte şirketlerin iade süreçleri, iade yapılmadan önce iade tutarı ve gerekli diğer kontrollerin yapılması gerektiği ve iadenin faturalarından mahsuplaşarak yapılabildiği göz önüne alındığında bu maddede yer alan “derhal ” ifadesinin “makul süre içinde” ifadesi ile değiştirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. Ayrıca örneğin tüketici ödemeyi kredi kartı ile taksitle yapmış ise iade de aynı şekilde yapılmalıdır. Satıcıların kredi kartları ile satışlarda bankalara komisyon ödemeleri de dikkate alınmalıdır.

6.bentte tüketicinin bir malı uzun bir müddet kullandıktan sonra seçimlik haklarından sözleşmeden dönme (bedel iadesi) hakkına kavuşması halinde tüketicinin bu maldan faydalanmış olduğu göz önüne alınarak, iade alacağı bedele faiz işletilmesi taraflar arasındaki yararlar dengesini üretici veya satıcı aleyhine bozacağından bu dengeyi sağlamak için “bir kullanım bedeli”nin tüketici tarafından ödetilmesinin sağlanması hakkaniyete uygun olacaktır.

<p>Zamanaşımı MADDE 12- (1) Kanunlarda veya taraflar arasındaki sözleşmede daha uzun bir süre belirlenmediği takdirde, ayıplı maldan sorumluluk, ayıp daha sonra ortaya çıkmış olsa bile, malın tüketiciye teslim tarihinden itibaren iki yıllık zamanaşımına tabidir. Bu süre konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallarda taşınmazın teslim tarihinden itibaren beş yıldır.</p> <p>(2) Bu Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası saklı olmak üzere ikinci el satışlarda satıcının ayıplı maldan sorumluluğu bir yıldan, konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallarda ise üç yıldan az olamaz.</p> <p>...</p>	<p>Zamanaşımı MADDE 12- (1) Kanunlarda veya taraflar arasındaki sözleşmede daha uzun bir süre belirlenmediği takdirde, ayıplı maldan sorumluluk, ayıp daha sonra ortaya çıkmış olsa bile, malın tüketiciye teslim tarihinden itibaren iki yıllık zamanaşımına tabidir. Bu süre konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallarda taşınmazın teslim tarihinden itibaren beş yıldır. <u>İş bu madde tüketicinin kaynaklı muhafaza ve kullanımdan kaynaklanan ayıplar için uygulanmaz.</u></p> <p>(2) ~~Bu Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası saklı olmak üzere ikinci el satışlarda satıcının ayıplı maldan sorumluluğu bir yıldan, konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallarda ise üç yıldan az olamaz. ...~~</p> <p>(4) <u>Tüketici, hatanın oluşmasından itibaren otuz gün içerisinde ayıbı satıcıya</u></p>
---	---

bildirmekle yükümlüdür.

Gerekçe: Maddenin 1. Fıkrasına ayıbın tüketiciden kaynaklandığı durumlarda 2-5 yıllık süreler için tüketicinin herhangi bir talepte bulunması mümkün olmayacağından metne bu husus ilave edilmiştir.

Ayrıca maddenin 2. Fıkrasında ikinci el satışlardan bahsedilmekte olup, tanımlar maddesinde de belirtmiş olduğumuz üzere kanunun yeni ürünlere uygulanması gerektiği, ayrıca burada bahsedilen satıcının ilk satıcı mı yoksa ikinci el satıcısı mı olduğu anlaşılamadığından, yine bir tüketicinin başka bir tüketiciye ürünü satması halinde bu kanun hükümlerinde belirtilen satıcı sorumluluğunun yerine getirmesinin de mümkün olmadığından bu fıkranın kanun metninden çıkartılması gerektiği düşünülmektedir.

4. Fıkra olarak, madde metnine yapılan ekleme söz konusu ürünlere ilişkin olarak tüketiciler için zaman aşımı süreleri belirtilmişse de herhangi bir ihbar süresi öngörülmemesi nedeniyle yapılmıştır.

Ayıplı hizmet

MADDE 13- (1) Ayıplı hizmet, sözleşmede belirlenen süre içerisinde başlamaması veya taraflarca kararlaştırılmış olan ve objektif olarak sahip olması gereken özellikleri taşımaması nedeniyle sözleşmeye aykırı olan hizmettir.

...

Ayıplı hizmet

MADDE 13- (1) Ayıplı hizmet, ~~sözleşmede belirlenen süre içerisinde başlamaması veya taraflarca kararlaştırılmış olan ve objektif olarak sahip olması gereken~~ özellikleri taşımaması nedeniyle sözleşmeye aykırı olan hizmettir.

...

Gerekçe: Hizmet için işbu tasarı ile yeni bir ayıp hali daha tanımlanmıştır ki bu da belirlenen sürede başlamamadır. Yine bu vesile ile taraflar arasında yapılacak bir pvc kapı penceri montaj sözleşmesinin yukarıda belirtilen şekilde bir “standart sözleşme” olarak adlandırılması ve buna bağlı olarak da ağır yokluk müeyyidelerinin getirilmesinin haksız olduğu burada da görülmektedir. Yani sözleşmede yazılacak süre haksız şart veya standat madde olarak nitelenirse artık sözleşme yapmaya imkan kalmayacaktır. Ayrıca sadece süre tek başına yeterli değildir. Ayrıca örneğin ticari teamüller gereği Parke montajı yapılacak alanın eşyadan arındırılması gerekmektedir. Bu işlem yapılamamışsa sadece süresinde işlem başlamadığı gerekçesiyle hizmetin ayıplı olarak nitelenmesi de haksız olacaktır.

Tüketicinin seçimlik hakları

MADDE 15- ...

(3) Tüketicinin sözleşmeden dönme veya ayıp oranında bedelden indirim hakkını seçtiği durumlarda, ödemiş olduğu bedelin tümü veya bedelden indirim yapılan tutar derhal tüketiciye iade edilir.

Tüketicinin seçimlik hakları

MADDE 15- ...

(3) Tüketicinin sözleşmeden dönme veya ayıp oranında bedelden indirim hakkını seçtiği durumlarda, ödemiş olduğu bedelin tümü veya bedelden indirim yapılan tutar ~~derhal~~ makul bir süre içerisinde tüketiciye iade edilir.

...	... (5) <u>Ayıplı hizmet hallerinde Borçlar Kanunu 475.Madde uygulanır</u>
-----	---

Gerekçe: Maddenin 3ncü fıkrasına ilişkin olarak, Şirketlerin iade süreçleri, iade yapılmadan önce iade tutarı ve gerekli diğer kontrollerin yapılması gerektiği ve iadenin faturalarından mahsuplaşarak yapılabildiği göz önüne alındığında bu maddede yer alan “derhal ” ifadesinin “makul süre içinde” ifadesi ile değiştirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Madde 15 de Borçlar Kanunu 475. Maddeye atıf yapılmalıdır ve burada belirtildiği gibi bedel iadesi ancak hizmetin kullanamayacağı veya hakkaniyet gereği kabule zorlanamayacağı ölçüde ayıplı ya da sözleşme hükümlerine aynı ölçüde aykırı olursa olmalıdır. Yapılan hizmet her ayıp durumunda iade edilememelidir. Örneğin parke montajında süpürgelik tam yerine yapıştırılmamışsa hizmet sunan sadece bir parça sebebi ile tüm haklarından mahrum bırakılmamalıdır.

Cayma hakkı MADDE 18- (1)Tüketici, yedi gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin taksitle satış sözleşmesinden cayma hakkına sahiptir. ...	Cayma hakkı ~~(1)Tüketici, yedi gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin taksitle satış sözleşmesinden cayma hakkına sahiptir.~~
--	--

Gerekçe: Taksitle satış sözleşmelerinde, tüketici ile karşılıklı olarak imzalanan tüketici sözleşmesine ve tüketicinin ürünü inceleme ve muayene imkanının olmasına rağmen, bu sözleşmelere ilişkin tüketicilere tanınan 7 günlük bir cayma hakkının, tüketiciler tarafından hakkın kötüye kullanılması sonucunu doğurabileceği kanaatindeyiz.

İşyeri dışında yapılan sözleşmeler MADDE 47- ... (5) Tüketici, ondört gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin sözleşmeden cayma hakkına sahiptir. Cayma hakkının kullanıldığına dair bildirim bu süre içinde satıcı veya sağlayıcıya yöneltilmiş olması yeterlidir. Cayma süresi içerisinde satıcı veya sağlayıcı sözleşmeye konu mal veya hizmet karşılığında tüketiciden herhangi bir isim altında ödeme	İşyeri dışında yapılan sözleşmeler MADDE 47- ... (5) Tüketici, , <u>kullanımla tükenmeyen mallar ya da niteliği gereği iadeye söz konusu olabilecek mallar ile hizmetler açısından</u> ondört gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve <u>sözleşme konusu hizmetin ve/veya malın sunulmasından kaynaklanan vergi ve/veya vergi benzeri mali yükümlülükler hariç olmak üzere cezai şart adı altında bir bedel ödemeksizin sözleşmeden</u>
--	--

<p>yapmasını veya tüketiciyi borç altına sokan herhangi bir belge vermesini isteyemez. Satıcı veya sağlayıcı, cayma hakkı konusunda tüketicinin bilgilendirildiğini ispat etmekle yükümlüdür. Tüketici, cayma süresi içerisinde malın mutata kullanımı sebebiyle meydana gelen değişiklik ve bozulmalardan sorumlu değildir.</p>	<p>cayma hakkına sahiptir. Cayma hakkının kullanıldığına dair bildirim bu süre içinde satıcı veya sağlayıcıya yöneltilmiş olması yeterlidir. Cayma süresi içerisinde satıcı veya sağlayıcı sözleşmeye konu mal veya hizmet karşılığında tüketiciden herhangi bir isim altında ödeme yapmasını veya tüketiciyi borç altına sokan herhangi bir belge vermesini isteyemez. Satıcı veya sağlayıcı, cayma hakkı konusunda tüketicinin bilgilendirildiğini ispat etmekle yükümlüdür. Tüketici, cayma süresi içerisinde malın mutata kullanımı sebebiyle meydana gelen değişiklik ve bozulmalardan sorumlu ~~değildir~~ <u>olmayıp cayma hakkını kullandığı tarihten itibaren malı satıcıya iade ettiği tarihe kadar olan sürede gerçekleşen hasarlardan sorumludur.</u></p>
--	--

Gerekçe: Tüketicinin cayma hakkını kullanması halinde müteşebbislerin tüketicilerden, sundukları hizmet karşılığında bir ödeme yapmasını istemeyecekleri düzenlenmektedir. Cayma hakkı kullanılıncaya kadar geçen dönemde tüketiciler tarafından gerçekleştirilen dürüstlük kuralına aykırı kullanımların bu fıkranın bir istisnası olacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

<p>Mesafeli sözleşmeler MADDE 48-...</p> <p>(3) Satıcı veya sağlayıcı, tüketicinin siparişinin kendisine ulaştığı andan itibaren taahhüt edilen süre içerisinde edimini yerine getirir. Mal satışlarında bu süre her halükarda otuz günü geçemez. Satıcı veya sağlayıcının bu süre içerisinde edimini yerine getirmemesi durumunda tüketici sözleşmeyi feshedebilir.</p> <p>(4) Tüketici, on dört gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin sözleşmeden cayma hakkına sahiptir. Cayma hakkının kullanıldığına dair bildirim bu süre içinde satıcı veya sağlayıcıya yöneltilmiş olması yeterlidir. Satıcı veya sağlayıcı, cayma hakkı konusunda tüketicinin bilgilendirildiğini ispat etmekle yükümlüdür. Tüketici, cayma hakkı konusunda gerektiği şekilde bilgilendirilmezse, cayma hakkını kullanmak için on dört günlük süreyle bağlı değildir. Her halükarda bu süre cayma süresinin bittiği tarihten itibaren bir yıl sonra sona erer. Tüketici, cayma hakkı süresi</p>	<p>Mesafeli sözleşmeler MADDE 48- ...</p> <p>(3) Satıcı veya sağlayıcı, tüketicinin siparişinin kendisine ulaştığı andan itibaren taahhüt edilen süre içerisinde edimini yerine getirir. Mal satışlarında bu süre her halükarda otuz günü geçemez. <u>Ancak idari ya da yasal düzenlemeler gereği satıcının 30 gün içerisinde malı/hizmeti teslim etmesinin mümkün olmaması halinde ilgili düzenleme uyarınca mümkün olan en yakın zamanda mal teslimi gerçekleştirilecektir.</u> Satıcı veya sağlayıcının bu süre içerisinde edimini yerine getirmemesi durumunda tüketici sözleşmeyi feshedebilir. <u>Ancak bu süre, tüketiciye daha önceden yazılı olarak veya bir sürekli veri taşıyıcısıyla bildirilmek koşuluyla en fazla on gün uzatılabilir.</u></p> <p>(4) Tüketici, <u>kullanımla tükenmeyen mallar ya da niteliği gereği iadeye söz konusu olabilecek mallar ile hizmetler açısından</u> ~~on dört~~ yedi gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin sözleşmeden cayma hakkına sahiptir. Cayma hakkının kullanıldığına dair bildirim bu süre</p>
---	--

<p>içerisinde malın mutata kullanımı sebebiyle meydana gelen değişiklik ve bozulmalardan sorumlu değildir.</p> <p>(5) Oluşturdukları sistem çerçevesinde, uzaktan iletişim araçlarını kullanmak veya kullandırmak suretiyle ve satıcı veya sağlayıcı adına bedel tahsil ederek mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık edenler, bu maddede yer alan hususlardan dolayı satıcı veya sağlayıcı ile birlikte müteselsilen sorumludur.</p> <p>...</p>	<p>inde satıcı veya sağlayıcıya ~~yöneltilmiş ulaştırılmış~~ olması yeterlidir. Satıcı veya sağlayıcı, cayma hakkı konusunda tüketicinin bilgilendirildiğini ispat etmekle yükümlüdür. Tüketici, cayma hakkı konusunda gerektiği şekilde bilgilendirilmezse, ~~cayma hakkını kullanmak için on dört günlük süreyle bağlı değildir.~~ <u>cayma hakkı süresi, cayma süresinin bitimini izleyen üç ay sonunda sona erer.</u> Her halükarda bu süre cayma süresinin bittiği tarihten itibaren bir yıl sonra sona erer. ~~Tüketici, cayma hakkı süresi içerisinde malın mutata kullanımı sebebiyle meydana gelen değişiklik ve bozulmalardan sorumlu değildir.~~</p> <p>~~(5) Oluşturdukları sistem çerçevesinde, uzaktan iletişim araçlarını kullanmak veya kullandırmak suretiyle ve satıcı veya sağlayıcı adına bedel tahsil ederek mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık edenler, bu maddede yer alan hususlardan dolayı satıcı veya sağlayıcı ile birlikte müteselsilen sorumludur.~~</p> <p>...</p>
--	---

Gerekeç: Maddenin 3. Fıkrasında malın teslimine ilişkin 30 günlük sürenin mevcut kanunda bildirim ile 10 gün daha uzatılabileceği düzenlenmiş iken tasarı metninde bu durum ortadan kaldırılmaktadır. Sürenin 10 gün daha uzatılabileceğine ilişkin düzenlemenin mevcut yasadaki çıkarılmaması gerektiğini düşünülmektedir. Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği'nin 30/A maddesinin 1/a ve 2/a maddeleri uyarınca serbest tüketici olarak serbest tarife üzerinden elektrik almak isteyen ya da tedarikçisini değiştirmek isteyen serbest tüketicilere takip eden ay başından itibaren yeni tedarikçilerinden elektrik alımına başlayabilmeleri için en geç içinde bulunulan ayın 6. Gününden/10. Gününden önceki işgünü saat 17:00'ye kadar uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi ve sayaçlara ilişkin bilgi girişlerinin PYS (Piyasa yönetim sistemi) üzerinden yapılarak, ilgili serbest tüketici ile serbest tüketicilere satışlar için Enerji Alım-Satım Bildirim Formunun imzalanmış olduğunun PYS üzerinden beyan edilmesi gerekmektedir. Bu sürelerin (6/10.günden önceki işgünü) geçmesinden sonra tedarikçisini değiştiren tüketicilere yeni tedarikçileri tarafından en erken içinde bulunulan aydan 2 ay sonraki ayın başı itibariyle elektrik verilebilmesi mümkün olmaktadır.(örneğin mayıs ayının 11. günü abonelik sözleşmesi imzalayan tüketiciye en erken 1 temmuzda sözleşme gereği elektrik sunulabilmektedir.). Açıklanan nedenlerle tasarıda sözleşme gereği edim yükümlülüğünün 30 gün içerisinde yerine getirilmesi şartı elektrik tedarik şirketleri açısından uygun bir şart olmamaktadır.

48/(4) Elektronik haberleşme işletmecilerince de de satışına aracılık edilen cep telefonları, kutusu açıldığı andan itibaren kişiselleştirilebilen, tüm ayarları sıfırlansa dahi (Fabrika ayarlarına dönme işlemi) çeşitli yazılımlar ile kullanım süreleri görünebilen, daha önce teknik servise gitti ise teknik servis kayıtlarında saklı tutulan , sürekli temas halinde olduğu için kutu açıldıktan itibaren hijyenikliğini kaybeden ürünlerdir. Bu nedenle, kutusunun dışında bulunan vakumlu paketleme açıldığı andan itibaren bu telefonlar 2.el ürün olarak adlandırılmakta, ürününe göre değişse de ortalama olarak satış fiyatından 40% oranında

indirilerek ancak satılabilmektedir. Cep telefonları gibi elektronik ürünlerde ürünün ekonomik değeri kullanım süresi ile doğru orantılı olarak lineer şekilde düşmemekte, kullanım süresinin başında yüksek oranda düşmektedir. Ayıplı/arızalı ürün kapsamına giren ürünler hariç beğenmeme sebebi ile ürün iadesi mağazalarda/perakendeciler tarafından yapılmamaktadır. Yapılsa dahi ürün fiyatından 30%- 40% oranında indirilerek kalan tutar müşteriye ödenmektedir. Mesafeli satışlar için ise böyle bir ayrıcalık tanınmasının mağazadan aynı ürünün görülüp denenebileceği ürünler için, mağazadan alışveriş yapan tüketiciler ile mesafeli satış ile alım yapan tüketiciler arasında ayrımcılık ve eşitsizliğe yol açacağı düşünülmektedir. Bu açılardan özellikle cep telefonu ürün kategorisinin, beğenmeme sebebi ile iade hakkının internet satışlarında sunulması (mağaza/perakende tarafta olmaksızın) sektör yapısına uygun değildir. Sonuç olarak, hali hazırda yürürlükte olan düzenlemede 7 gün olarak düzenlenen mesafeli satışlarda cayma hakkı süresinin 14 güne çıkarılmasının hem tüketiciler, hem de sağlayıcılar açısından mağduriyet yaratabileceği ve kötüye kullanıma yol açabileceği düşünüldüğünde 7 gün olarak kalmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca, “tüketici, cayma hakkı konusunda gerektiği şekilde bilgilendirilmezse cayma hakkı süresi, cayma süresinin bitimini izleyen üç ay sonunda sona erer “şeklinde değiştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir. Bu nedenle düzenlemelerin paralel olabilmesi için finansal hizmetlere ilişkin madde metninde de cayma hakkı süresinin 7 gün olarak tanımlanması uygun olacaktır.

Bunun yanında, mesafeli satışla sunulan mal/hizmetleri için, cayma hakkı süresi sonunda hizmetin kullanılarak tüketilmiş olması ihtimali bulunmaktadır. Bu durumlarda hizmetin geri verilmesi söz konusu olamayacağından, mal/hizmet bedelinin iadesi yapılması da, bu maddenin kötüye kullanımı sonucu hizmetlerin bedelsiz sunulması sonucunu doğurabilecektir. Bu nedenlerle mesafeli satışlara ilişkin hükümlerin kullanılarak satış anında tüketilebilecek hizmetler için uygulanmaması gerektiği düşünülmektedir. Yani elektronik haberleşme sektöründe özellikle kısa mesajla satışı yapılan hizmetlerin mesafeli satışlar kapsamına girmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Tasarı’da işbu maddenin 4. fıkrasında olduğu gibi, birçok sözleşme türüne ilişkin cayma hakkı düzenlemelerinde yer alan “*Tüketici, malın mutlak kullanımı sebebiyle meydana gelen değişiklik ve bozulmalardan sorumlu değildir.*” hükmü, tüketiciler tarafından kötü niyetli olarak kullanılmış ürünlerin satıcılara iade edilmesi sonucunu doğurabileceğinden ve kullanılmış ürünlerin satıcılar tarafından değerlendirilmesi güç olduğundan, uygulamada büyük sorun teşkil edebilecektir. Diğer yandan yürürlükteki yönetmelikte cayma hakkıyla ilgili bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde tüketicinin 3 ay süre ile cayma hakkını kullanabilme süresi tasarıda cayma hakkı kullanma süresinin bittiği tarihten itibaren 1 yıl olarak düzenlenmiştir. Bu sürenin de mevcut düzenlemeye paralel olarak 3 ay olarak revize edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Maddenin 5.fıkrasında, oluşturdukları sistem çerçevesinde, uzaktan iletişim araçlarını kullanmak veya kullandırmak suretiyle ve satıcı veya sağlayıcı adına bedel tahsil ederek mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık edenler, bu maddede yer alan hususlardan dolayı satıcı veya sağlayıcı ile birlikte müteselsilen sorumlu olmaması gerektiği düşünülmektedir. Zira, burada sadece satılan ürün veya hizmetin tahsilatına aracılık edilmekte, ürünün teslimi, gerekli bilgilerin verilmesi, cayma hakkı, beklenen özellikleri taşıyıp taşımadığı gibi konularla tahsilata aracılık eden kuruluşun hiçbir ilişkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle bu fıkranın madde metninden çıkarılması önerilmektedir.

Abonelik sözleşmeleri MADDE 52- -...	Abonelik sözleşmeleri MADDE 52- ...
---	--

(3) Belirli süreli abonelik sözleşmelerine sözleşmenin belirlenen süre kadar uzayacağına ilişkin hükümler konulamaz; ancak abonelik sözleşmesinin kurulmasından sonra, sözleşmenin sona ereceği tarihe kadar tüketicinin talepte bulunması veya onay vermesi halinde abonelik sözleşmesi uzatılabilir.

(4) Tüketici, belirsiz süreli veya süresi bir yıldan daha uzun olan belirli süreli abonelik sözleşmesini herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin istediği zaman feshetme hakkına sahiptir. Süresi bir yıldan az olan belirli süreli abonelik sözleşmesinde satıcı veya sağlayıcı tarafından sözleşme koşullarında değişiklik yapılması halinde de tüketici sözleşmeyi feshedebilir. Fesih bildirimini kağıt üzerinde veya kalıcı veri saklayıcısı ile satıcı veya sağlayıcıya yöneltilmiş olması yeterlidir. Satıcı veya sağlayıcı, abonelik sözleşmesinin feshi için sözleşmenin tesis edilmesini sağlayan yöntemden daha ağır koşullar içeren bir yöntem belirleyemez.

(5) Satıcı veya sağlayıcı, tüketicinin aboneliğe son verme isteğini yönetmelikle belirlenen süreler içinde yerine getirmekle yükümlüdür. Aboneliğin belirlenen süreler içerisinde sona erdirilmediği durumlarda, bu sürelerin bitiminden itibaren mal veya hizmetten yararlanılmış olsa dahi, tüketiciden herhangi bir bedel talep edilemez. Satıcı veya sağlayıcı, fesih bildirimini hüküm ifade etmesinden itibaren onbeş gün içinde tüketici tarafından ödenmiş olan ücretin geri kalan kısmını kesinti yapmaksızın iade etmekle yükümlüdür.

(7) Sözleşmenin zorunlu içeriği, tüketici ile satıcı ve sağlayıcının hak ve yükümlülükleri ile diğer uygulama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

(3) Belirli süreli abonelik sözleşmelerine sözleşmenin belirlenen süre kadar uzayacağına ilişkin hükümler ~~konulamaz.~~ konulabilir. ~~ancak abonelik sözleşmesinin kurulmasından sonra, sözleşmenin sona ereceği tarihe kadar tüketicinin talepte bulunması veya onay vermesi halinde abonelik sözleşmesi uzatılabilir.~~

(4) Tüketici, belirsiz süreli veya süresi bir yıldan daha uzun olan belirli süreli abonelik sözleşmesini herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve Kanunun yayımlanmasını müteakiben çıkarılacak Yönetmelik ile belirlenecek makul bir bedelin ödenmesi kaydıyla ve cezai şart ödemeksizin istediği zaman feshetme hakkına sahiptir. Süresi bir yıldan az olan belirli süreli abonelik sözleşmesinde satıcı veya sağlayıcı tarafından sözleşme koşullarında tüketici aleyhine değişiklik yapılması halinde de tüketici sözleşmeyi feshedebilir. Fesih bildirimini kağıt üzerinde veya kalıcı veri saklayıcısı ile satıcı veya sağlayıcıya yöneltilmiş olması yeterlidir. Satıcı veya sağlayıcı, abonelik sözleşmesinin feshi için sözleşmenin tesis edilmesini sağlayan yöntemden daha ağır koşullar içeren bir yöntem belirleyemez. Ancak hüküm ve koşulları kanunen yetkilendirilmiş düzenleyici kuruluşlar tarafından yayımlanmış mevzuata göre hazırlanan abonelik sözleşmelerinde, feshi bildirim süresi, söz konusu düzenleyici kuruluş tarafından yayımlanmış mevzuata ve bu mevzuata dayalı olarak hazırlanan sözleşmeye göre belirlenir.

(5) Satıcı veya sağlayıcı, tüketicinin aboneliğe son verme isteğini yönetmelikle ya da kanun tarafından yetkilendirilmiş düzenleyici kuruluşlarca yayımlanan mevzuatta belirlenen süreler içinde yerine getirmekle yükümlüdür. Aboneliğin belirlenen süreler içerisinde sona erdirilmediği durumlarda, bu sürelerin bitiminden itibaren mal veya hizmetten yararlanılmış olsa dahi, tüketiciden herhangi bir bedel talep edilemez. Satıcı veya sağlayıcı, fesih bildirimini hüküm ifade etmesinden itibaren ~~on beş~~ kırk beş gün içinde tüketici tarafından ödenmiş olan ücretin geri kalan kısmını tüketicinin satıcı ya da sağlayıcıya borcu bulunmaması kaydıyla kesinti yapmaksızın iade etmekle yükümlüdür.

(7) Sözleşmenin zorunlu içeriği, tüketici ile satıcı ve sağlayıcının hak ve yükümlülükleri ile diğer uygulama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir. Bu

maddeye ilişkin özel mevzuatında düzenleme olan haller hariç tutulur.

Gerekçe: 52/(3)-(4) Belirli süreli abonelik sözleşmelerine otomatik yenilenme şartı koyulamaması ve süresi bir yılı geçen belirli süreli sözleşmelerde tüketicilere sözleşmeyle kararlaştırılmış olsa dahi cezai şart ödemeksizin ve hiçbir sebep göstermeksizin feshetme hakkı tanınmış olması sözleşme hürriyetine müdahale niteliğindedir ve bu tip müdahalelerde amaç ile sonuç arasında beklenmeyen çelişkiler oluşması kuvvetle muhtemeldir.

Nitekim her ne kadar bu düzenlemenin amacı tüketicileri korumak ise de, aslında bu düzenlemenin varlığının hem tüketicilere hem de topluma zarar vermesi mümkündür. Nitekim birçok piyasada satıcılar için uzun vadeli garantili talebi kestirebilmek hem yatırım kararlarını almak hem de arz koşullarını belirleyebilmek açısından son derece önemlidir. Elektrik piyasası da bu tip piyasalara örnek teşkil etmektedir. Maddenin doğurabileceği toplumsal zarar elektrik piyasasına ilişkin bir örnek yardımıyla açıklanacaktır.

Elektrik piyasasında perakende satış faaliyeti gösteren teşebbüslerin tüketicilerle bir yılı aşan süreli sözleşmeler yapabilmesi son derece önemlidir, zira bu sayede perakende satış şirketleri sözleşmelerin vadesi boyunca kesin olarak var olacak talebi bilerek üretim şirketleri ile buna göre anlaşmalar yapabilecektir. Ayrıca aynı ekonomik bütün içinde hem perakende satış hem de üretim faaliyeti gösteren şirketler de perakende satışa olan talebe göre üretim yatırımları yapabilecektir. Perakende piyasada bir seneden uzun vadeler için bağlayıcı sözleşmeler yapılamaması yalnızca perakende satış şirketleri için değil, üretim şirketleri için de ciddi bir belirsizlik yaratacak ve üretim yatırımlarında düşüş meydana gelecektir. Elektrik üretimi bakımından oluşacak belirsizlik ise arz güvenliği bakımından tehdit oluşturabilecektir.

Yukarıdaki açıklamalarımız sözleşmenin süresine ilişkin Tasarı'da benimsenen müdahaleci yaklaşımın toplum üzerinde yaratacağı genel zararı göstermiştir. Ancak bu genel zararın yanı sıra, doğrudan madde ile korunmaya çalışan tüketicilerin de süreye yapılan müdahale dolayısıyla zarar görmesi muhtemeldir. Zira satıcılar uzun vadeli sözleşmeler yaparken, satılan mal veya hizmetin belli bir vade süresince oluşabilecek fiyatını dikkate alarak hesaplama yapma fırsatı bulurlar ve böylece gelecekteki fiyat değişimlerinin yaratabileceği riskleri de en aza indirirler. Ancak satıcıların bir seneden uzun bağlayıcı sözleşmeler yapması engellenirse, bir yıllık süre boyunca satıcılar riski en üst düzeyde varsaymak zorunda kalacak, riski uzun vadeye yayamayacak ve bu sebepten ötürü fiyatları yükseltmek zorunda kalacaktır.

Uzun vadeler için yapılan sözleşmeler her ne kadar bu süre içinde tüketicilerin sözleşme ile bağlı olmak zorunda kalması anlamına gelmekte ise de mevcut durumda tüketicilerin zaten bir seçim hakkı vardır. Örneğin bir satıcı 1 yıllık sözleşme kapsamında birim başına 2X lira talep ettiği bir mal veya hizmeti, uzun vadeli talep garantisi sağlayacağı için 5 yıllık bir abonelik sözleşmesinde birim başına X lira karşılığında sunmayı önerebilir. Bu durumda tüketicinin bir tercih hakkı vardır. Tüketici bir yılın sonunda fiyatın X liranın dahi altına ineceğine inanıyorsa bu durumda 5 yıllık süre boyunca X lira ile bağlı olmak yerine bir sene için 2X lira ödeyerek daha sonra farklı bir sözleşme akdetmeyi tercih edebilir. Eğer tüketici 5 yıllık sözleşmeyi imzalamanın daha risksiz olacağını düşünüyorsa da bu sözleşmeyi yapmayı tercih eder. Ancak mevcut düzenleme çerçevesinde tüketici 5 yıllık sözleşmeyi tercih etse dahi bir yıl sonunda hiçbir gerekçe göstermeden ve hiçbir cezai şart ödemedi sözleşmeden cayabileceği için satıcı gözünde 5 yıllık sözleşme ve 1 yıllık sözleşme arasındaki fark ortadan kalkacak ve her iki sözleşme bakımından da koşullar aynı şekilde belirlenecektir. Bu durumda 1 yıllık sözleşmeyi tercih eden tüketici bakımından bir fark olmayacak, 5 yıllık sözleşmeyi tercih eden kullanıcı ve satıcı ise tercih haklarının gereksiz yere kısıtlanması dolayısıyla zarara uğrayacaktır. Yani düzenleme hiç kimseye fayda sağlamaz iken belli bir gruba zarar verme riski taşımaktadır. Düzenlemenin koruduğu söylenebilecek tek müşteri grubu ise uzun ve kısa

vadeli sözleşmeler arasında “yanlış” tercih yaptığı varsayılan müşteri grubu olacaktır.

Fakat işbu Tasarı ile zaten müşterilerin sözleşmeye ilişkin bilgisini arttırmak ve müşteri ile satıcı arasındaki bilgi asimetrisini ortadan kaldıracak her türlü önlem alınmaktadır. Dolayısıyla gerekli bilgiye sahip olan müşterinin kendisi için en doğru kararı dışarıdan müdahaleye gerek olmaksızın verebileceği düşünülmektedir.

52(5) fıkrasında, elektrik piyasası mevzuatı uyarınca tüketicinin tedarikçisi ile olan ikili anlaşmasına son verdiği tarihten sonra dağıtım şirketi tarafından sayaç üzerinde son endeks tespitinin yapılması ve tüketim miktarının belirlenmesi gerekmektedir. PYS (Piyasa Yönetim Sistemi)’ye gerekli bilgilerin işlenmesinden sonra müşterinin sona erme tarihine kadar olan kullanım bedeli hesaplanabilmektedir. Bu nedenle elektrik satışı bakımından 15 günlük süre yeterli olmayıp bu sürecin asgari 45 gün süreceği değerlendirilerek tasarıda en azından elektrik enerjisi satışları için sürenin 45 gün olarak revize edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Son olarak, kanundaki düzenlemenin her bir sektörün kendine özgü düzenlemelerine, ilgili düzenleyici ve denetleyici kuruluşların kararlarına da alan bırakmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Bu nedenle, 7. fıkranın eklenmesi önerilmektedir.

<p>Fiyat etiketi MADDE 54- ...</p> <p>(3) İndirimli satışa konu edilen mal veya hizmetlerin indirimli satış fiyatı, indirimden önceki fiyatı ve indirim oranı, tarife ve fiyat listeleri ile etiketlerinde gösterilir. İndirimli satışa konu edilen mal veya hizmetlerin indirimden önceki fiyattan satışa sunulduğunun ispatı satıcı veya sağlayıcıya aittir.</p> <p>(4) Bakanlık ve belediyeler, bu madde hükümlerinin uygulanması ve izlenmesine ilişkin işleri yürütmekle görevlidirler.</p> <p>...</p>	<p>Fiyat etiketi MADDE 54- ...</p> <p>(3) İndirimli satışa konu edilen mal veya hizmetlerin indirimli satış fiyatı, indirimden önceki fiyatı ~~ve~~ <u>veya</u> indirim oranı, tarife ve fiyat listeleri ile etiketlerinde gösterilir. İndirimli satışa konu edilen mal veya hizmetlerin indirimden önceki fiyattan satışa sunulduğunun ispatı satıcı veya sağlayıcıya aittir.</p> <p>(4) Bakanlık ~~ve belediyeler~~, bu madde hükümlerinin uygulanması ve izlenmesine ilişkin işleri yürütmekle görevlidirler.</p> <p>...</p>
---	---

Gereke: Fiyat etiketini düzenleyen md.54 “ İndirimli satışa konu edilen mal veya hizmetlerin indirimli satış fiyatı, indirimden önceki fiyatı ve indirim oranı, tarife ve fiyat listeleri ile etiketlerinde gösterilir.” düzenlemesinin indirimden önceki fiyatı veya indirim oranı fiyat listeleri ile etiketlerinde gösterilir şeklinde ele alınması uygun olacaktır.

Maddenin 3. Bendinde belirtilen indirim oranının ve önceki fiyatı ayrı ayrı uygulanabilir değildir. Bu nedenle ikisinden biri olmalıdır. Etiketle gösterilmesi zorunluluğu, etiketteki sınırlı yer olması ve etikette zaten eski ve yeni fiyat bilgilerinin de yer alıyor olması nedeniyle maddenin 4. Bendinde Denetim yetkisinin Bakanlıkta olması, Belediyelere de yetki verilmesinin yetki karmaşasına yol açacağından, “belediye” ibaresi çıkartılmıştır.

<p>Tanıtma ve kullanma kılavuzu MADDE 55- (1) Tüketicinin kullanımına sunulan malların tanıtım, kullanım, kurulum, bakım ve basit onarımına ilişkin Türkçe tanıtma ve kullanma kılavuzuyla, gerektiğinde uluslararası sembol ve işaretleri kapsayan etiketle satışa sunulması zorunludur.</p> <p>...</p> <p>(4) Türkçe tanıtma ve kullanma kılavuzlarının hazırlanması sorumluluğu üretici ve ithalatçıya; tüketiciye verilmesi ve teslim edildiğinin ispat sorumluluğu ise satıcıya aittir.</p> <p>...</p>	<p>Tanıtma ve kullanma kılavuzu MADDE 55- (1) Tüketicinin kullanımına sunulan mallarının tanıtım, kullanım, kurulum, bakım ve basit onarımına ilişkin Türkçe tanıtma ve kullanma kılavuzuyla ya da <u>veri saklayıcısıyla</u> gerektiğinde uluslararası sembol ve işaretleri kapsayan etiketle satışa sunulması zorunludur.</p> <p>...</p> <p>(4) Türkçe tanıtma ve kullanma kılavuzlarının hazırlanması sorumluluğu üretici ve ithalatçıya; tüketiciye verilmesinin <u>ve teslim edildiğinin</u> ispat sorumluluğu ise satıcıya aittir. <u>Şu kadar ki tüketici ürünü satın almasından itibaren yedi gün içinde bu belgeleri almadığını ihbar etmemiş ise satış sırasında belgelerin de teslim edildiği kabul edilir. Her durumda bu belgeler ihbar üzerine derhal tüketiciye teslim edilirse satıcının bu eksikliğe ilişkin sorumluluğu yerine getirilmiş kabul edilir.</u></p> <p>(6) <u>Tüketici ürün kullanımı için gerekli olup hizmete konu olan, özel şekilde imal edilen ve devamlılık arz eden taşıma kapları için ilk kullanımlar hariç olmak üzere kullanım talimatı verilmesi şartı aranmaz.</u></p>
---	---

Gerekeç: Madde 55 metninin 1. Fıkrasında belirtilen günün ve teknolojinin gereği göz önünde tutularak Türkçe tanıtma ve kullanma kılavuzunun kitapçık olarak verilmesi zorunlu tutulmaması, örneğin CD içerisinde verilmesi gibi alternatif yöntemlerinde açıkça belirtilmesi gerekmektedir. Madde metnine bu yönde öneri getirilmiştir.

Maddenin 4. Fıkrasında yer alan ispat zorunluluğu, ispat için tanıtma kılavuzunun tüketiciye teslim edildiğine ilişkin bir belgenin ya da yazının tüketiciye imzalatılmasının mümkün olmaması ve satışın olağan akışına aykırılığı nedeniyle kaldırılması önerilmektedir. Ayrıca, uygulamada tüketici ürünü aldığı anda bu belgeleri de aldığına ilişkin bir belge imzalamaktan kaçınmaktadır. Günde çok sayıda satış yapan firmalardan bu bilgileri saklayacak bir arşiv oluşturmaları maliyet de dikkate alındığında beklenmemelidir. Madde metnine bu doğrultuda ekleme yapılmıştır.

Maddenin 6. Fıkrasının eklenmesi, sürekli sirkülasyon olan ve depozito olarak hizmete konu edilen ürünler için her kullanımda kullanım kılavuzu verilmesi yerine sadece ilk kullanımda kılavuzunun verilmesi doğrultusunda önerilmektedir.

<p>Garanti belgesi MADDE 56- (1) Üretici ve ithalatçılar, tüketiciye yönelik üretilen veya ithal edilen mallar için içeriği yönetmelikle belirlenen bir garanti belgesi düzenlemek zorundadır. Bu belgenin tekemmül ettirilerek tüketiciye verilmesi sorumluluğu satıcıya aittir.</p> <p>...</p>	<p>Garanti belgesi MADDE 56-(1) Üretici ve ithalatçılar, tüketiciye yönelik üretilen veya ithal edilen mallar için içeriği yönetmelikle belirlenen bir garanti belgesi düzenlemek zorundadır. Bu belgenin tekemmül ettirilerek tüketiciye verilmesi sorumluluğu satıcıya aittir. <u>Su kadar ki tüketici ürünü satın almasından itibaren yedi gün içinde bu belgeleri almadığını ihbar etmemiş ise satış sırasında belgelerin de teslim edildiği kabul edilir. Her durumda bu belgeler ihbar üzerine tüketiciye teslim edilirse satıcının bu eksikliğe ilişkin sorumluluğu yerine getirilmiş kabul edilir.</u></p> <p>...</p>
--	---

Gerekçe: Garanti belgesi üretici ve ithalatçılarca düzenleneceği ve mallar, bayiler tarafından kapalı kutular içinde müşteriye teslim edileceği için bayilerin teslimi denetleme imkanı olamayacaktır. Bu nedenle satıcıların söz konusu belgeyi teslim sorumluluğunun bulunmaması gerektiği düşünülmektedir. Garanti belgesinin tüketiciye verildiğinin ispatı satıcıya yüklenmektedir. Uygulamada tüketici ürünü aldığı anda bu belgeleri de aldığına ilişkin bir belge imzalamaktan kaçınmaktadır. Günde çok sayıda satış yapan firmalardan bu bilgileri saklayacak bir arşiv oluşturmaları maliyet de dikkate alındığında beklenmemelidir. Madde metnine bu doğrultuda ekleme yapılmıştır.

<p>İhtiyari garanti MADDE 57-...</p> <p>(2) İhtiyari garanti taahhüdü süresince, taahhüt edilen hakların kullanılması nedeniyle tüketiciden masraf talep edilemez.</p> <p>...</p> <p>(4) İhtiyari garanti taahhüdünün tüketiciye yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı ile verilmesi zorunludur.</p> <p>...</p>	<p>İhtiyari garanti MADDE 57-...</p> <p>2) İhtiyari garanti taahhüdü süresince, taahhüt edilen hakların kullanılması nedeniyle tüketiciden <u>bedelsiz ilave taahhüt süresince, söz konusu ilave taahhütleri yerine getirmek için gerekli olan masraflar</u> talep edilemez. <u>Ancak taraflar arasındaki sözleşmede belirlenecek durumlarda masraf talep edileceği hususundaki düzenlemeler saklıdır.</u></p> <p>~~(4) İhtiyari garanti taahhüdünün tüketiciye yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı ile verilmesi zorunludur.~~</p> <p>...</p>
--	--

Gerekçe: 2. fıkradaki ihtiyari garanti taahhüdünün kullanılması ve süresi içerisinde masraf talep edilemeyeceği hususunda açıklık getirilmiştir.

4. fıkra madde metninden çıkartılmıştır. Zira 5. Fıkra ile 4. Fıkra çelişmektedir. Bu belgenin tüketiciye verilmemesi halinde dahi ihtiyari garanti taahhüdü

taahhütte bulunani bağlayacaksa 4. Fıkra hükmünün geçerliliği kalmamaktadır.

<p>Ticari reklam MADDE 61- ...</p> <p>(5) Aynı ihtiyaçları karşılayan ya da aynı amaca yönelik rakip mal veya hizmetlerin karşılaştırmalı reklamı yapılabilir.</p> <p>...</p>	<p>Ticari reklam MADDE 61-...</p> <p>~~(5) Aynı ihtiyaçları karşılayan ya da aynı amaca yönelik rakip mal veya hizmetlerin karşılaştırmalı reklamı yapılabilir.~~</p> <p>...</p>
---	---

Gerekçe: Ticari reklamlar kapsamında rakip mal ve hizmetler arasında kıyas yapılabileceğinin düzenlendiği görülmektedir. Rekabetin yoğun olarak yaşandığı ve piyasa aksaklığının bulunduğu sektörlerde karşılaştırma içeren reklamların piyasada mevcut aksaklığı artıracığı ve pazar gücünün kötüye kullanılmasına yol açarak rekabeti bozacağı değerlendirilmektedir.

<p>Haksız ticari uygulamalar MADDE 62- (1) Bir ticari uygulamanın; mesleki özenin gereklerine uymaması ve ulaştığı ortalama tüketicinin ya da yöneldiği grubun ortalama üyesinin mal veya hizmete ilişkin ekonomik davranış biçimini önemli ölçüde bozması veya önemli ölçüde bozma ihtimalinin olması durumunda haksız olduğu kabul edilir. Özellikle aldatıcı veya saldırgan nitelikte olan uygulamalar ile yönetmelik ekinde yer alan uygulamalar haksız ticari uygulama olarak kabul edilir. Tüketicilere yönelik haksız ticari uygulamalar yasaktır.</p> <p>(2) Ticari uygulamanın haksız olduğunun iddia edilmesi halinde, ticari uygulamada bulunan, bu uygulamasının haksız ticari uygulama olmadığını ispatla yükümlüdür.</p> <p>...</p> <p>(4) Haksız ticari uygulamaların tespit edilmesine ve bunların denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar ile her halükarda haksız ticari uygulama olarak kabul edilecek uygulamalar yönetmelikle belirlenir</p>	<p>Haksız ticari uygulamalar MADDE 62-(1) Bir ticari uygulamanın; mesleki özenin gereklerine uymaması ve ulaştığı ortalama tüketicinin ya da yöneldiği grubun ortalama üyesinin mal veya hizmete ilişkin ekonomik davranış biçimini önemli ölçüde bozması veya önemli ölçüde bozma ihtimalinin olması durumunda haksız olduğu kabul edilir. Özellikle aldatıcı veya saldırgan nitelikte olan uygulamalar ile yönetmelik ekinde yer alan uygulamalar haksız ticari uygulama olarak kabul edilir. ~~Tüketicilere yönelik haksız ticari uygulamalar yasaktır.~~</p> <p>~~(2) Ticari uygulamanın haksız olduğunun iddia edilmesi halinde, ticari uygulamada bulunan, bu uygulamasının haksız ticari uygulama olmadığını ispatla yükümlüdür.~~</p> <p>...</p> <p>(4) Haksız ticari uygulamaların tespit edilmesine ve bunların denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar ile her halükarda haksız ticari uygulama olarak kabul edilecek uygulamalar yönetmelikle belirlenir. <u>Bu maddeye ilişkin özel mevzuatında düzenleme olan haller hariç tutulur</u></p> <p><u>(5) Özel kanunlar ile düzenlenen ve müteşebbislerin ilgili idari kurum ve kuruluşların denetim ve gözetimi altında faaliyet gösterdiği piyasalarda; bu</u></p>
--	--

	<u>maddenin uygulanmasına ilişkin olarak; Bakanlık görevlerini özel kanunlar ile düzenlenen piyasalarda denetim ve düzenleme yetkisine sahip ilgili bağımsız idari kurum ve kuruluşlar ile koordinasyon halinde ve söz konusu kurum ve kuruluşların görüşlerini alarak yürütecektir.</u>
--	--

Gerekçe: Madde metninde belirtilen “tüketiciye yönelik haksız ticari uygulamalar” ibaresi bağlamında yoruma açık ve net olmayan düzenleme, serbest ticari uygulamalar prensipleri ile bağdaşmamaktadır. Bu nedenle; haksız ticari uygulamaların tespiti, denetlenmesi ve haksız ticari uygulama olarak kabul edilen uygulamaların neler olduğuna ilişkin esasların Bakanlık tarafından açıkça belirtilmesi gerekmektedir. Ayrıca, haksız ticari uygulamalar konusunda özel mevzuat olan hallerde bu maddenin uygulanmaması gerektiği düşünülmektedir.

Maddenin 2. fıkrasında hukukumuzda kabul edilen genel ispat kuralına istisna getirildiği ve ispat yükünün tersine çevrildiği görülmektedir. Bu hükme göre haksızlığı iddia eden taraf değil haksız ticari davranışta bulunduğu iddia edilen taraf ispat yükünü taşıyacaktır. Söz konusu düzenlemenin üretici ve/veya sağlayıcılar üzerinde büyük bir yük yaratacağı düşünülmektedir. Zira faaliyet alanları nedeniyle binlerce tüketiciyle hukuki ilişkiye giren ilgili üretici/sağlayıcıların her hukuki ilişki bakımından ticari uygulamanın haksız olmadığını ispat etmesinin büyük güçlükler arz edeceği ve tüketici ile üretici/sağlayıcı arasındaki hukuki ilişkide dengenin üretici/sağlayıcı aleyhine aşırı olarak bozulacağı değerlendirilmektedir. Bu sebeplerle genel ispat kuralına bu şekilde bir istisna getirilmemesinin piyasa işleyişi bakımından daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

Düzenleyici kurumlar tarafından getirilen yükümlülüklerin ihlalinin de yaptırıma tabi olduğu düşünüldüğünde işletmecilerin tekrardan bir denetime ve yaptırıma tabi olmaması gerektiği değerlendirilmektedir. Bu görüşün kabul edilmemesi halinde yetki karmaşasına yol açacak şekilde uygulamalara mahal verilmemesi adına Bakanlık tarafından bir yaptırım uygulanmadan ya da haksız ticari uygulama olduğuna karar verilmeden önce düzenleyici kurumlardan görüş alınması gerektiği değerlendirilmektedir. Yukarıda izah edilen nedenlerle Madde metnine 5. Fıkranın eklenmesi teklif edilmektedir

<p>Reklam Kurulu</p> <p>MADDE 63- (1) Ticari reklamlarda uyulması gereken ilkeleri belirleme ve haksız ticari uygulamalara karşı tüketiciyi korumaya yönelik düzenlemeleri yapma, bu hususlar çerçevesinde inceleme ve gerektiğinde denetim yapma, inceleme ve denetim sonucuna göre durdurma veya aynı yöntemle düzeltme veya idari para cezası veya gerekli görülen hallerde de üç aya kadar tedbiren durdurma cezası verme hususlarında görevli bir Reklam Kurulu oluşturulur. Kurul tedbiren durdurma kararı verme yetkisini Reklam Kurulu başkanına devredebilir. Kurulun kararları Bakanlıkça uygulanır.</p> <p>(2) Başkanlığı, Bakanın görevlendireceği ilgili Genel Müdür tarafından yürütülen Reklam Kurulu;</p>	<p>Reklam Kurulu</p> <p>MADDE 63- (1) Ticari reklamlarda uyulması gereken ilkeleri belirleme ve haksız ticari uygulamalara karşı tüketiciyi korumaya yönelik düzenlemeleri yapma, bu hususlar çerçevesinde inceleme ve gerektiğinde denetim yapma, inceleme ve denetim sonucuna göre durdurma veya aynı yöntemle düzeltme veya idari para cezası veya gerekli görülen hallerde de üç aya kadar tedbiren durdurma cezası verme hususlarında görevli bir Reklam Kurulu oluşturulur. ~~Kurul tedbiren durdurma kararı verme yetkisini Reklam Kurulu başkanına devredebilir.~~ Kurulun kararları Bakanlıkça uygulanır.</p> <p>(2) Başkanlığı, Bakanın görevlendireceği ilgili Genel Müdür tarafından yürütülen Reklam Kurulu;</p>
---	--

...	... 1) Perakende sektörünü temsilen bir üye Olmak üzere başkan dahil ~~44~~ <u>12</u> üyeden oluşur.
-----	---

Gerekçe: Maddenin 1. Bendinde yer alan “Kurul tedbiren durdurma kararı verme yetkisini Reklam Kurulu başkanına devredebilir” ibaresi metinden çıkartılmıştır. Zira bu ifade yine bu madde de yer alan 5. Bende aykırıdır. Bu çelişkinin giderilebilmesi için düzeltme yapılmalıdır. Ayrıca perakende sektöründen de bir veya birden fazla gerçek veya tüzel kişinin de Reklam Kurulunda üye olması gerektiği düşünülmektedir. Bu nedenle maddeye bu yönde bir ilave yapılmıştır.

Başvuru MADDE 68- (1) Değeri ikibin Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda ilçe tüketici hakem heyetlerine, üçbin Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetlerine, büyükşehir statüsünde bulunan illerde ise ikibin Türk Lirası ile üçbin Türk Lirası arasındaki uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetlerine başvuru zorunludur. Bu değerlerin üzerindeki uyuşmazlıklar için tüketici hakem heyetlerine başvuru yapılamaz.	Başvuru MADDE 68- (1) Değeri ~~ikibin Türk Lirasının~~ <u>1.161,67 TL</u> altında bulunan uyuşmazlıklarda ilçe tüketici hakem heyetlerine, üçbin Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetlerine, büyükşehir statüsünde bulunan illerde ise ikibin Türk Lirası ile üçbin Türk Lirası arasındaki uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetlerine başvuru zorunludur. Bu değerlerin üzerindeki uyuşmazlıklar için tüketici hakem heyetlerine başvuru yapılamaz.
--	--

Gerekçe: Maddede yer alan uyuşmazlık tutarının mevcut düzenlemeye uygun şekilde revize edilmesi ve “Değeri “1.161,67 TL”nin altında bulunan uyuşmazlıklarda tüketici sorunları hakem heyetine başvuru zorunludur “ şeklinde değiştirilmesi önerilmektedir.

Karar ve karara itiraz MADDE 70-... (5) Tüketici hakem heyeti kararlarına karşı yapılan itiraz üzerine tüketici mahkemesinin vereceği karar kesindir. (7) Uyuşmazlıkla ilgili olarak tüketici hakem heyeti tarafından tüketici aleyhine verilen kararlarda tebligat ve bilirkişi ücretleri Bakanlıkça karşılanır. Uyuşmazlığın tüketicinin lehine sonuçlanması durumunda ise, tebligat ve bilirkişi ücretleri 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre karşı taraftan tahsil olunarak	Karar ve karara itiraz MADDE 70-... ~~(5) Tüketici hakem heyeti kararlarına karşı yapılan itiraz üzerine tüketici mahkemesinin vereceği karar kesindir.~~ ~~(7) Uyuşmazlıkla ilgili olarak tüketici hakem heyeti tarafından tüketici aleyhine verilen kararlarda tebligat ve bilirkişi ücretleri Bakanlıkça karşılanır. Uyuşmazlığın tüketicinin lehine sonuçlanması durumunda ise, tebligat ve bilirkişi ücretleri 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre karşı taraftan tahsil olunarak~~
--	--

bütçeye gelir kaydedilir.	~~bütçeye gelir kaydedilir.~~ (8)Tüketici Mahkemelerinde vekalet ücreti maktu olarak belirlenir.
---------------------------	--

Gerekçe: Tüketici mahkemeleri tarafından verilen kararlara ilişkin de temyiz imkanı tanınması, bu kapsamda 5. fıkra hükmünün de kaldırılması gerektiği kanaatindeyiz. Madde 70’de belirlenen vekalet ücretine dair hüküm diğer kanunlarla çelişmektedir. Ayrıca taraflardan sadece tüketici lehine yapılan bu değişim haksız ve eşitlik ilkesine de aykırıdır. Bu sebeple 8. Fırkanın eklenmesi uygun görülmüştür.

<p>Tüketici mahkemeleri MADDE 73- (1) Tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyuşmazlıklara ilişkin davalarda tüketici mahkemeleri görevlidir.</p> <p>(2) Tüketici mahkemeleri nezdinde tüketiciler, tüketici örgütleri, ilgili piyasayı düzenleyen kamu kurum ve kuruluşları ile Bakanlıkça açılacak davalarda tebligat giderleri hariç olmak üzere, 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 120 nci maddesi hükümleri uygulanmaz. Bu davalar 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununda düzenlenen harçlardan muaftır. Tüketiciler, tüketici örgütleri, ilgili piyasayı düzenleyen kamu kurum ve kuruluşları ve Bakanlık, tüketici mahkemeleri nezdinde açtıkları davalarda yalnızca mahkeme ara kararlarında ve hükümde yer verilen giderleri ödemekle yükümlüdür.</p> <p>...</p>	<p>Tüketici mahkemeleri MADDE 73- (1) Tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyuşmazlıklara ilişkin davalarda tüketici mahkemeleri görevlidir.</p> <p>(2) ~~Tüketici mahkemeleri nezdinde tüketiciler, tüketici örgütleri, ilgili piyasayı düzenleyen kamu kurum ve kuruluşları ile Bakanlıkça açılacak davalarda tebligat giderleri hariç olmak üzere, 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 120 nci maddesi hükümleri uygulanmaz. Bu davalar 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununda düzenlenen harçlardan muaftır. Tüketiciler, tüketici örgütleri, ilgili piyasayı düzenleyen kamu kurum ve kuruluşları ve Bakanlık, tüketici mahkemeleri nezdinde açtıkları davalarda yalnızca mahkeme ara kararlarında ve hükümde yer verilen giderleri ödemekle yükümlüdür.~~</p>
--	--

Gerekçe: Bir mahkemede harca tabi olunurken bir diğesinde tabi olunmaması durumunun anayasaya aykırı olacağı değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda metnin yeniden gerekçe kapsamında düzenlenmesi önerilmektedir. Ayrıca, aynı Fırkada mahkeme ara kararında veya hükmünde yer verilen giderlerin ödenmesi yükümlülüğüne ilişkin ayrıcalığın haksız ve dayanağı olmayan bir uygulama olması nedeniyle çıkarılması önerilmektedir.

<p>Denetim MADDE 75- ... (2) Bu Kanun kapsamına giren hususlarda, yetkili ve görevli kişi veya kuruluşlara her türlü bilgi ve belgenin doğru olarak gösterilmesi veya istenmesi halinde belgelerin aslının veya onaylı kopyalarının verilmesi zorunludur.</p>	<p>Denetim MADDE 75-... (2) Bu Kanun kapsamına giren hususlarda, yetkili ve görevli kişi veya kuruluşlara her türlü bilgi ve belgenin doğru olarak gösterilmesi veya istenmesi halinde belgelerin aslının veya onaylı kopyalarının verilmesi zorunludur. <u>Denetlenen gerçek ya da tüzel kişilerin ilgili belgelerin başka bir kanundan kaynaklanan sebeplerle gizliliğinin veya şahsiliğinin ileri sürüldüğü durumlarda ilgili belgeler mühürlenerek muhafaza altına alınır. Denetlemeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</u></p>
---	---

Gerekçe: Maddede, denetime tabi tutulan gerçek veya tüzel kişilerin, istenmesi halinde her türlü bilgi ve belgeyi yetkili kişi veya kuruluşlara vermek zorunda olduğu düzenlenmektedir. Denetim yapan personel tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin bir kısmı avukat-müvekkil gizliliği kapsamında olabilir. Bu tür bilgi, belge ve yazışmalar, avukat-müvekkil haricindeki üçüncü kişilerin erişime yasa yoluyla kapanmıştır. Denetime tabi tutulan tarafların, bu nitelikteki bilgi, belge ve yazışmaların verilmesini reddetme haklarının bulunduğu düşünülmektedir. Buna ek olarak denetim kapsamı ve faaliyet alanı ile ilgili olmayan, tamamen şahsi nitelik taşıyan bilgilerin de gizlilik gerekçesiyle verilmekten imtina edilebileceği düşünülmektedir.

<p>Ceza hükümleri MADDE 77- ... (2) Bu Kanunun 5 inci maddesi uyarınca belirlenen haksız şartların tüketici sözleşmelerinde kullanılması durumunda, Bakanlıkça verilecek süre içerisinde bu haksız şartın sözleşme metninden çıkarılmaması halinde, aykırılığın tespit edildiği her bir sözleşme için ikiyüz Türk Lirası idari para cezası uygulanır. (3) Bu Kanunun 24, 25, 27, 28, 29, 31, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 45, 46 ncı maddelerinde belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında</p>	<p>Ceza hükümleri MADDE 77- ... (2) 5 inci madde uyarınca belirlenen haksız şartların tüketici sözleşmelerinde kullanılması durumunda, Bakanlıkça verilecek süre içerisinde bu haksız şartın sözleşme metninden çıkarılmaması halinde, aykırılığın tespit edildiği <u>ve yürürlükteki</u> her bir sözleşme için ikiyüz TL idari para cezası uygulanır. (3) Bu Kanunun 24, 25, 27, 28, 29, 31, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 45, 46 ncı maddelerinde belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında</p>
---	--

aykırılığı tespit edilen her bir işlem veya sözleşme için bin Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

(4) Bu Kanunun 44 üncü maddesinde belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında yüzbin Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

(5) Bu Kanunun 47 nci ve 50 nci maddelerinin; ikinci fıkralarında belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında yüzbin Türk Lirası, diğer fıkralarında belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında aykırılığı tespit edilen her bir işlem veya sözleşme için bin Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

...

(12) Bu Kanunun 61 inci maddesinde belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket eden reklamverenler, reklam ajansları ve mecra kuruluşları hakkında durdurma veya aynı yöntemle düzeltme veya idari para cezası ve gerekli görülen hallerde de üç aya kadar tedbiren durdurma cezası uygulanır. Reklam Kurulu, ihlâlin niteliğine göre bu cezaları birlikte veya ayrı ayrı verebilir. Aykırılık,

a) Yerel düzeyde yayın yapan televizyon kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise onbin Türk Lirası,

b) Ülke genelinde yayın yapan televizyon kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise ikiyüzbin Türk Lirası,

c) Süreli yayınlar aracılığıyla gerçekleşmiş ise (a) ve (b) bentlerinde belirtilen cezaların yarısı,

ç) Yerel düzeyde yayın yapan radyo kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise beşbin Türk Lirası,

d) Ülke genelinde yayın yapan radyo kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise ellibin Türk Lirası,

e) İnternet aracılığı ile gerçekleşmiş ise ellibin Türk Lirası,

f) Kısa mesaj aracılığı ile gerçekleşmiş ise yirmibeşbin Türk Lirası,

g) Diğer mecralar aracılığı ile gerçekleşmiş ise beşbin Türk Lirası

idari para cezası uygulanır. Reklam Kurulu, idari işleme konu ihlâlin bir yıl içerisinde tekrar edilmesi halinde yukarıda belirtilen idari para cezalarını on katına kadar uygulayabilir.

...

(18) Bu Kanuna göre idari yaptırım uygulanması, diğer kanunlar gereği

aykırılığı tespit edilen her ~~bir işlem veya~~ sözleşme için bin Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

(4) Bu Kanunun 44 üncü maddesinde belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında yüzbin Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

(5) Bu Kanunun 47 nci ve 50 nci maddelerinin; ikinci fıkralarında belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında yüzbin Türk Lirası, diğer fıkralarında belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında aykırılığı tespit edilen her ~~bir işlem veya~~ sözleşme için bin Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

...

(12) Bu Kanunun 61 inci maddesinde belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket eden reklamverenler, reklam ajansları ve mecra kuruluşları hakkında durdurma veya aynı yöntemle düzeltme veya idari para cezası ve gerekli görülen hallerde de üç aya kadar tedbiren durdurma cezası uygulanır. Reklam Kurulu, ihlâlin niteliğine göre bu cezaları birlikte veya ayrı ayrı verebilir. Aykırılık,

a) Yerel düzeyde yayın yapan televizyon kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise onbin Türk Lirası,

b) Ülke genelinde yayın yapan televizyon kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise ikiyüzbin Türk Lirası,

c) Süreli yayınlar aracılığıyla gerçekleşmiş ise (a) ve (b) bentlerinde belirtilen cezaların yarısı,

ç) Yerel düzeyde yayın yapan radyo kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise beşbin Türk Lirası,

d) Ülke genelinde yayın yapan radyo kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise ~~ellibin~~ yirmibin Türk Lirası,

e) İnternet aracılığı ile gerçekleşmiş ise ellibin Türk Lirası,

f) Kısa mesaj aracılığı ile gerçekleşmiş ise yirmibeşbin Türk Lirası,

g) Diğer mecralar aracılığı ile gerçekleşmiş ise beşbin Türk Lirası

idari para cezası uygulanır. Reklam Kurulu, idari işleme konu ihlâlin bir yıl içerisinde üçten fazla tekrar edilmesi halinde yukarıda belirtilen idari para cezalarını ~~on-iki~~ katına kadar uygulayabilir.

...

(18) ~~Bu Kanuna göre idari yaptırım uygulanması, diğer kanunlar gereği~~

yapılacak işlemleri engellemez. Bakanlık, bu maddenin uygulanmasında oluşacak tereddütleri gidermeye yetkilidir.	~~yapılacak işlemleri engellemez. Bakanlık, bu maddenin uygulanmasında oluşacak tereddütleri gidermeye yetkilidir.~~ <u>(18) Soruşturma usulünün nasıl yapılacağına ilişkin usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.</u>
--	--

Gerekçe: Madde fıkralarında ceza miktarları belirlenen tüm haller için “her bir işlem veya sözleşme için” ifadesi yer almaktadır. İşlem veya sözleşmeden hangisinin esas alınacağına hangi koşullara göre karar verileceğinin netleştirilmesi gerektiği, bu halde işlem yerine sözleşmenin esas alınması gerektiği düşünülmektedir.

Maddenin 12nci fıkrasının (b) bendinde ve (g) bendinde yer alan ceza miktarı ve hesaplama yöntemi birlikte değerlendirildiğinde ve hali hazırda uygulanan idari para cezası üst limiti olan 163.000 TL ile karşılaştırıldığında cezanın çarpılacağı katsayının ihlalin sayısı ile orantısız bir şekilde arttırıldığı düşünülmektedir. Bu nedenle söz konusu ifadenin “idari işleme konu ihlalin bir yıl içerisinde üçten fazla tekrar edilmesi halinde yukarıda belirtilen idari para cezalarını 2 katına kadar uygulayabilir. “ şeklinde değiştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Ayrıca, yerel düzeyde yayın yapan radyo kanalıyla ülke düzeyinde yayın yapan radyo kanalı aracılığıyla gerçekleşen ihlallerin cezaları arasındaki farkın çok yüksek olduğu düşünülmektedir. Buna göre,ülke genelinde yayın yapan radyo kanalı aracılığıyla gerçekleştirilen ihlallerin cezasının 20000 TL olarak belirlenmesi uygun olacaktır.

Madde metninde ceza hükümlerinin tesis edilmesine ilişkin soruşturma usulü belirtilmemiştir. Soruşturmanın nasıl yapılacağı, delillerin ve ihlallerin tespiti, soruşturma raporunun ve soruşturma raporuna karşı savunmanın hazırlanmasına ilişkin hükümleri ayrıntılı şekilde belirlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde idarenin kendi belirlediği usule göre soruşturma yapması ve bu halde de savunma hakkının kısıtlanması söz konusu olabilecektir. Ayrıca bir tüketiciyle bir tane sözleşme imzalanmakla birlikte, birden fazla işlem gerçekleştirilmiş olabilmektedir. Bu nedenle, bir bütün olarak değerlendirilerek sadece bir ceza verilmesi gerektiği düzenlenmelidir. Bu doğrultuda “(18) Soruşturma usulünün nasıl yapılacağına ilişkin usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.” ibaresinin maddeye eklenmesi önerilmektedir.

Diğer hükümler MADDE 82- ...	Diğer hükümler MADDE 82- ...
(2) Taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu işlemler ile ilgili diğer kanunlarda düzenleme olması, bu işlemin tüketici işlemi sayılmasını ve bu Kanunun görev ve yetkiye ilişkin hükümlerinin uygulanmasını engellemez.	~~(2) Taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu işlemler ile ilgili diğer kanunlarda düzenleme olması, bu işlemin tüketici işlemi sayılmasını ve bu Kanunun görev ve yetkiye ilişkin hükümlerinin uygulanmasını engellemez.~~ <u>olarak öncelikle özel düzenlemeler uygulanır. Özel düzenlemelerde hüküm</u>

bulunmaması durumunda bu Kanun hükümleri uygulanır.

Gerekçe: Bilindiği üzere, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ve bu Kanun esas alınarak hazırlanmış olan Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği'nde abonelik sözleşmeleri, haksız şartlar, tüketicilerin hakları ve bunun gibi hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmektedir. BTK mevzuatının özel mevzuat olduğu ve genel kanun olan tüketici kanununa göre öncelikle dikkate alınması ve uygulanması gerektiği, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ve gereğince hazırlanan ilgili diğer mevzuatla elektronik haberleşme sektöründe tüketici haklarına ilişkin hususların düzenlenmiş olması sebebiyle 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un elektronik haberleşme mevzuatı ile de düzenlenen kısımlarının elektronik haberleşme sektörüne uygulanmayacağı düşünülmektedir. Bu nedenle bu maddenin sektördeki düzenlemelerin birbiriyle çelişmesi riski yaratabileceğinden yandaki şekilde değiştirilmesi önerilmektedir.